

Opasraportti

Study Guide 2010-2012 (2010 - 2011)

OULUN YLIOPISTO

LÄÄKETIETEELLINEN TIEDEKUNTA

OPINTO-OPAS 2010-2012

TIETEELLINEN JATKOKOULUTUS

Lukijalle

Tämä opas on tarkoitettu lääketieteellisessä tiedekunnassa tieteellisiä jatkotutkintoja suorittaville opiskelijoille. Jatkotutkintoja ja väitöskirjoja koskevat määräykset on valmisteltu tutkijankoulutustoimikunnassa ja hyväksytty lääketieteellisen tiedekunnan tiedekuntaneuvostossa. Tämän oppaan lisäksi tietoja tieteellisestä jatkokoulutuksesta saa väitöskirjatyön ohjaajilta, laitosten/klinikoiden kotisivuilta ja johtajilta sekä koulutuspäälliköltä puh. 08-5375106, email ejja.ruottinen@oulu.fi (os. Aapistie 5 A, PL 5000, 90014 Oulun yliopisto) ja jatkokoulutustoimistosta puh. 08-5375107.

Lisäksi on syytä seurata laitosten/klinikoiden ilmoitustauluja sekä *tiedekunnan kotisivuja*, joissa ilmoitetaan ajankohtaisista koulutusasioista (<http://www.medicine.oulu.fi/%20tieteellinen>).

Opinto-opas, opinto-oikeushakemukset, jatko-opintosuunnitelmalomakkeet sekä väitöskirjan seurantalomake löytyvät myös tiedekunnan kotisivulta.

Mikäli jatkotutkintoja koskeviin määräyksiin tulee tämän oppaan voimassaoloaikana oleellisia muutoksia, niistä tiedotetaan erikseen.

Tohtorin tutkintoon tähtäävät opinnot on mahdollista aloittaa jo peruskoulutusvaiheessa. Perusopiskelijat voivat osallistua tieteelliseen jatkokoulutukseen.

Eija Ruottinen

koulutuspäällikkö

SISÄLLYSLUETTELO

[Lukijalle. 2](#)

[1. TIETEELLISTÄ JATKOKOULUTUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET 2010-2012. 5](#)

[Johdanto. 5](#)

[2. OPINTOJA KOSKEVAT SIIRTYMÄSÄÄDÖKSET. 6](#)

[3. YHTEENVETO VÄITÖSKIRJAPROSESSIN ERI VAIHEISTA.. 6](#)

[Tärkeät linkit 7](#)

[4. TIETEELLISTEN JATKO-OPINTOJEN SUORITTAMISEN PÄÄKOHDAT. 7](#)

[4.1. Opinto-oikeuden hakeminen ja väitöskirjan rekisteröinti 7](#)

[4.2. Ilmoittautuminen yliopistoon. 8](#)

[4.3. Tohtorin tutkintoon liittyvien opintojen suorittaminen ja väitöskirjan teko. 9](#)

[4.4. Jatko-opintosuunnitelma. 9](#)

[4.5. Esitarkastajien määrääminen. 9](#)

[4.6. Painatusluvan myöntäminen ja vastaväittäjän määrääminen. 9](#)

[4.7. Julkaisutoimikunta. 9](#)

[4.8. Väitöstilaisuus. 10](#)

[4.9. Väitöskirjan hyväksyminen. 10](#)

[4.10. Tutkintotodistuksen myöntäminen. 10](#)

[5. TOHTORIN JA LISENSIAATIN TUTKINTOJEN VAATIMUKSET. 10](#)

[5.1. Edellytykset tieteellisen jatkotutkinnon suorittamiseen. 10](#)

[5.2. Tieteellisen jatkokoulutuksen tavoitteet 11](#)

[5.3. Tohtorin tutkinnon suorittaminen. 11](#)

[6. LÄÄKETIETEEN JA HAMMASLÄÄKETIETEEN TOHTORIN TUTKINNOT. 11](#)

[7. FILOSOFIAN TOHTORIN TUTKINTO.. 13](#)

[8. TERVEYSTIETEIDEN TOHTORIN JA LISENSIAATIN TUTKINNOT. 14](#)

[8.1. Terveystieteiden tohtorin tutkinto. 14](#)

[8.2. Terveystieteiden lisensiaatin tutkinto. 15](#)

[9. VÄITÖSKIRJAA KOSKEVIA MÄÄRÄYKSIÄ.. 16](#)

[9.1. Mitä väitöskirjalta vaaditaan? . 16](#)

9.2. Ohjaaja. 16
9.3. Seurantaryhmä. 16
9.4. Väitöskirjan muoto. 17
9.5. Painatuslupahakemus ja esitarkastajien määrääminen. 17
9.6. Esitarkastus. 19
9.7. Painatusluvan myöntäminen. 20
9.8. Väitöstilaisuus. 20
9.9. Vastaväittäjän lausunto. 20
9.10. Väitöskirjan arvostelu ja väitöskirjapalkinto. 21
10. VÄITÖSKIRJAN JULKAISEMINEN JA VÄITÖSTILAISUUS. 22
10.1. Väitöskirjan julkaiseminen. 22
10.1.1. Julkaisusopimus. 22
10.1.2. Jakelu. 23
10.1.3. Tiedottaminen. 23
10.2 Väitöstilaisuuden kulku. 25
11. LISENSIAATINTUTKIMUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET. 27
12. TIETEELLISEN JATKOKOULUTUKSEN OPINNOT. 27
13. TUTKIJANKOULUTUSTOIMIKUNTA.. 29
14. OIKEUSTURVAA KOSKEVIA SÄÄDÖKSIÄ.. 29
15. EETTINEN TOIMIKUNTA.. 30
Luvat eläinkokeiden tekemiseen. 30
16. TUTKIJAKOULUT. 31
17. TIETOJA APURAHOISTA.. 31
Liite 1. 33
Asetus 794/2004. 33
yliopistojen tutkinnoista. 33
Liite 2. 43
Ohjeet esitarkastajan ja vastaväittäjän lausunnoksi 43

Tieteellisen jatkokoulutuksen opinto-opas 2010-2012

1. TIETEELLISTÄ JATKOKOULUTUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET 2010-2012

Johdanto

Oulun yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa voidaan suorittaa seuraavat

tieteelliset jatkotutkinnot

Hammaslääketieteen tohtorin tutkinto

Lääketieteen tohtorin tutkinto

Filosofian tohtorin tutkinto

Terveystieteiden lisensiaatin tutkinto

Terveystieteiden tohtorin tutkinto

Tieteellisten jatkotutkintojen oppialat/pääaineet määräytyvät lääketieteellisen tiedekunnan laitosten ja OYS:n klinikoiden tai erillislaitosten mukaisesti. Lisensiaatin ja tohtorin tutkintoon sisältyy lisensiaatintutkimuksen ja väitöskirjan lisäksi jatkokoulutusopintoja, jotka määräytyvät henkilökohtaisessa jatko-opintosuunnitelmassa.

Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista (A794/2004) säädetään yliopistossa suoritetuista alemmista ja ylemmistä korkeakoulututkinnoista sekä tieteellisistä ja taiteellisista jatkotutkinnoista.

Yliopistolain 558/2009 37§:ssä säädetään kelpoisuudesta tieteellisiin jatko-opintoihin.

Opintojen mitoitus

Opinnot mitoitetaan opintopisteinä. Opintojaksot mitoitetaan niiden edellyttämän työmäärän mukaan. Yhden lukuvuoden opintojen suorittamiseen keskimäärin vaadittava 1600 tunnin työpanos vastaa 60 opintopistettä. Opintoviikkoihin perustuvan opintojen mitoitusjärjestelmän korvaaminen eurooppalaisella ECTS- opintopistejärjestelmällä perustuu tavoitteeseen parantaa suomalaisten yliopistotutkintojen kansainvälistä vertailevuutta.

2. OPINTOJA KOSKEVAT SIIRTYMÄSÄÄDÖKSET

Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista (A 794/2004) annettiin Helsingissä 19. elokuuta 2004. Opiskelijoilla, jotka tämän asetuksen tullessa voimaan 1.8.2005 opiskelevat kumottujen tutkintoasetusten mukaista tutkintoa varten, on yliopistolain muuttamisesta annetun lain (715/2004) siirtymäsäädösten mukaan oikeus valintansa mukaan siirtyä opiskelemaan uuden tutkintoasetuksen mukaan tai jatkaa opintojaan kumottujen asetusten mukaan. Hammaslääketieteen ja lääketieteen lisensiaatin tutkinnon suorittaneilla siirtymäkausi päättyy 31.7.2010.

3. YHTEENVETO VÄITÖSKIRJAPROSESSIN ERI VAIHEISTA

1. Jatko-opiskelija neuvottelee tutkimusaiheesta ohjaajan / ao. oppiaineen pääedustajan kanssa. Jatko-opiskelija ja ohjaaja laativat ohjaussopimuksen.

2. Opiskelija hakee opinto-oikeutta ja ilmoittautuu yliopistoon. Tutkimusaiheesta on laadittava alustava, lyhyt tutkimussuunnitelma, jonka tutkijankoulutustoimikunta käsittelee.

3. Opiskelija laatii henkilökohtaisen jatkokoulutussuunnitelman. Suunnitelma tulee laatia väitöskirjatyön alkuvaiheessa.

4. Tutkijankoulutustoimikunta hyväksyy jatkokoulutussuunnitelman.

5. Painatuslupahakemus ja käsikirjoitus tutkijankoulutustoimikunnalle.

Käsikirjoitus tulee olla lopullisessa muodossa. Kun tutkijankoulutustoimikunta on hyväksynyt käsikirjoituksen, se voidaan toimittaa esitarkastajille. Tutkijankoulutustoimikunta nimeää väitöskirjan esitarkastajat.

6. Tutkijankoulutustoimikunta päättää esitarkastajien lausuntojen perusteella painatusluvan myöntämisestä ja määrää vastaväittäjän ja kustoksen.

7. Väitöskirjan julkaiseminen

Yhteydet julkaisutoimikuntaan, mikäli väitöskirja julkaistaan Acta Universitas Ouluensis- sarjassa. Väitöskirja voidaan julkaista myös muussa sarjassa kuin Acta:ssa.

8. Väitöstilaisuus

9. Tutkijankoulutustoimikunta hyväksyy väitöskirjan vastaväittäjän lausunnon perusteella.

10. Väittelijä toimittaa todistukset tai selvityksen teoreettisesta koulutuksesta koulutuspäällikölle vähintään viikkoa ennen tutkijankoulutustoimikunnan kokousta.

11. Dekaanin antaa todistuksen tohtorin tutkinnosta.

Optima- oppimisympäristöä käytetään väitöskirjaprosessin eri vaiheissa. Jatko-opiskelija kirjoittautuu optima-oppimisympäristöön (yliopiston paju/koivu-tunnukset). Optiman käytöstä annetaan erilliset ohjeet tiedekunnan kotisivulla.

Tärkeät linkit

<http://www.medicine oulu.fi.html/>

<http://www.medicine oulu.fi/koulutustiedotteet.html>

<http://www.medicine oulu.fi/tieteellinen%20jatkokoulutus.html>

<http://www oulu.fi/tutkijakoulutus/> (Tutkimuksen tukipaketti, tietoa tutkijakouluista)

<http://www.kirjasto oulu.fi/index.php?id=104> (Julkaisupalvelut, Acta -sarja)

4. TIETEELLISTEN JATKO-OPINTOJEN SUORITTAMISEN PÄÄKOHDAT

4.1. Opinto-oikeuden hakeminen ja väitöskirjan rekisteröinti

Jatko-opiskelijaksi haluavan tulee:

- Valita ala, jolla haluaa suorittaa jatko-opintoja ja sopia ohjaajan kanssa ohjaussuhteesta
- Esittää yhdessä ohjaajan kanssa väitöskirjalle seurantaryhmä
- Täyttää opinto-oikeushakemus tieteellisen jatkokoulutuksen suorittamista varten ja laatia sen liitteeksi alustava suunnitelma jatko-opinnoista ja alustava tutkimussuunnitelma
- Toimittaa opinto-oikeushakemus liitteineen lääketieteellisen tiedekunnan tutkijankoulutustoimikunnalle, joka käsittelee hakemukset noin kerran kuukaudessa.

Hakemukset voi tulostaa tiedekunnan kotisivulta

<http://www.medicine.oulu.fi/tieteellinen%20jatkokoulutus.html>

Dekaani myöntää opinto-oikeuden tutkijankoulutustoimikunnan esityksestä. Jatko-opiskelijaksi hakemiselle ei ole määrättyä haku aikaa. Opinto-oikeuspäivä on väitöskirjan rekisteröintipäivä.

4.2. Ilmoittautuminen yliopistoon

Opinto-oikeuden saatuaan opiskelijan tulee ilmoittautua yliopistoon. Ilmoittautumislomake lähetetään opiskelijalle opinto-oikeuspäätöksen yhteydessä ja se palautetaan jatkokoulutustoimistoon PL 5000, 90014 Oulun yliopisto tai suoraan opiskelijapalveluihin Linnanmaalle os. PL 8000, 90014 Oulun yliopisto.

Ilmoittautuminen tulee suorittaa vuosittain siihen asti kun lisensiaatin/tohtorin tutkinto on suoritettu (1.8.-15.9. välisenä aikana). Ylioppilaskuntaan ilmoittautuminen on jatko-opiskelijalle vapaaehtoista. Mikäli jatko-opiskelija haluaa ylioppilaskunnan jäseneksi, tulee hänen ilmoittautua lukuvuoden alussa ilmoittautumisaikana ja maksaa ylioppilaskunnan jäsenmaksu. Kesken lukuvuoden voi ilmoittautua ylioppilaskuntaan, mikäli myös opinto-oikeus on myönnetty kesken lukuvuoden. Tällöin ylioppilaskunnan jäseneksi on ilmoitauduttava kahden viikon kuluessa opinto-oikeuden myöntämisestä.. Maksun maksaneet eivät voi käyttää hyväkseen YTHS:n palveluja eikä VR:n myöntämiä etuuksia. Ateriat on mahdollista saada henkilökuntahintaan.

Ilmoittautuminen verkossa

Ilmoittautuminen on mahdollista tehdä myös Internetissä. Ilmoittautuminen internetissä edellyttää, että opiskelijalla on voimassa oleva tunnus atk-keskuksen paju-koneessa. Läsnä olevaksi ilmoittautuminen ja ylioppilaskunnan maksujen maksaminen (lisätietoja opiskelijapalveluista) WebOodissa on mahdollista, jos opiskelijalla on verkkopankkitunnukset Nordeassa, OP-Pohjolassa tai Sammossa. Verkkopankkitunnusta eivät tarvitse poissaolevaksi ilmoittautuvat tai läsnä olevaksi ilmoittautuvat jatko-opiskelijat, jotka eivät liity ylioppilaskunnan jäseniksi.

Ilmoittautuminen on mahdollista tehdä myös *sähköpostissa* osoitteessa

opintoasiat@oulu.fi

Lisätietoja ilmoittautumisesta saat opiskelijapalveluista puh. 08-5534035/5534046/ 5534036/5533968, Oulun yliopiston <http://www.sivuilta/> (<http://www.oulu.fi/>) tai suoraan WebOodista (<https://weboodi.oulu.fi/oodi/>).

Läsnä olevaksi ilmoittautunut opiskelija voi käyttää yliopiston tietoliikennepalveluja mm. henkilökohtainen sähköpostiosoite (Tietohallinto, puh. 08-553 3080). Mikäli opiskelija ei ilmoittaudu yliopistoon, tietohallinto poistaa paju-koneen käyttäjätunnukset.

Rekisteröityminen jatkokoulutuslistalle

Jatko-opiskelija voi kirjoittautua jatkokoulutuslistalle (ltkjatkot@lists.oulu.fi) lähettämällä sähköpostiviestin osoitteeseen ltkjatkot-request@lists.oulu.fi. Viestin otsikoksi

(subject) laitetaan sana subscribe. Viestin varsinaiseen tekstiosaan ei kirjoiteta mitään. Postituslistan kautta saa tietoa koulutuksista yms. suoraan omaan sähköpostiin.

3.3. Tohtorin tutkintoon liittyvien opintojen suorittaminen ja väitöskirjan teko

Tohtorin tutkinto vastaa pääsääntöisesti 3-4 vuoden päätoimista työskentelyä. Tutkinto koostuu väitöskirjatutkimuksesta ja jatko-opinnoista. Jatko-opinnot on suunniteltu väitöskirjatyön tueksi ja on suositeltavaa, että opinnot aloitetaan jo väitöskirjatyön alkuvaiheessa. Jatko-opintosuunnitelma laaditaan yhdessä ohjaajan kanssa. Väitöskirjatutkimus tehdään työn ohjaajan ja seurantaryhmän tuella.

4.4. Jatko-opintosuunnitelma

Opiskelijan tulee jo väitöskirjatyön alkuvaiheessa laatia tutkijankoulutustoimikunnan hyväksymien ohjeiden mukaisesti henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma erityiselle lomakkeelle, joka löytyy tiedekunnan web-sivulta (www.medicine.oulu.fi). Siinä esitetään suunnitelma tohtorin tai lisensiaatintutkintoon sisältyvän teoreettisen ja muun koulutuksen suorittamisesta sekä tutkimussuunnitelma ja sen tiivistelmä. Tutkimussuunnitelma tulee laatia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, mieluiten heti kun väitöskirjan muoto on hahmottunut. Tarkoituksena on, että jokaisella jatko-opiskelijalla on jo jatko-opintojen varhaisessa vaiheessa yksilöllinen suunnitelma, joka parhaiten hyödyntää hänen tutkimustyötään. Tutkimussuunnitelma laaditaan ohjaajan valvonnassa ja sen tulee olla ohjaajan hyväksymä. Jatko-opintosuunnitelma hyväksytään tutkijankoulutustoimikunnassa. Jatko-opintosuunnitelma tulee olla hyväksytty ennen kuin väitöskirjalle voidaan hakea painatuslupaa.

4.5. Esitarkastajien määrääminen

Valmis käsikirjoitus ja painatuslupahakemus toimitetaan tiedekunnan tutkijankoulutustoimikunnalle. Tutkijankoulutustoimikunta määrää väitöskirjojen esitarkastajat.

4.6. Painatusluvan myöntäminen ja vastaväittäjän määrääminen

Esitarkastuslausuntojen pohjalta tutkijankoulutustoimikunta myöntää väitöskirjalle painatusluvan sekä määrää vastaväittäjän ja kustoksen. Väitöskirjan painatukseen ja jakeluun liittyvät tarkemmat ohjeet löytyvät luvusta 6.

4.7. Julkaisutoimikunta

Mikäli väitöskirja julkaistaan Acta Universitas Ouluensis -sarjassa, väittelijä sopii julkaisemiseen liittyvistä asioista julkaisutoimittaja *Kirsti Nurkkalan* kanssa (puh. 5534098, email (kirsti.nurkkala@oulu.fi). Oulun yliopiston Acta Universitatis Ouluensis -sarjan päivitetty ohjeet ja lomakkeet ovat saatavissa osoitteessa <http://www.kirjasto.oulu.fi/index.php?id=427>

Sarjan julkaisut on painettu vuoden 2010 alusta Tampereella toimivassa Juvenes Print -kirjapainossa. Ohjeisiin ja lomakkeisiin on muutettu mm. kirjapainoon liittyvät kohdat.

Tutkijankoulutustoimikunta toimittaa julkaisutoimikunnalle pöytäkirjanotteen painatusluvan myöntämisestä sekä esitarkastajien lausunnot. Väittelijän tulee myös ennen väitöskirjan painatusta tarkastaa väitöskirjan käsikirjoitus yhdessä julkaisutoimikunnan lääketieteellisen tiedekunnan edustajan kanssa. Väitöskirjan julkaisemiseen liittyviä asioita on selvitetty tarkemmin luvussa 6.

4.8. Väitöstilaisuus

Väitöskirja tarkistetaan julkisesti väitöstilaisuudessa. Väittelijä varaa väitöstilaisuutta varten luentosalin, ilmoittaa väitöstilaisuuden päivämäärän tiedekunnan jatkokoulutustoimistoon hyvissä ajoin ja toimittaa sinne virallista jakelua varten ja julkista esillepanoa varten *6 kappaletta väitöskirjoja vähintään 10 päivää ennen väitöstilaisuutta.*

4.9. Väitöskirjan hyväksyminen

Tiedekunnan määräämä vastaväittäjä antaa kirjallisen lausuntonsa väitöskirjasta ja siitä, miten väittelijä on julkisesti puolustanut väitöskirjaansa. Vastaväittäjän lausunnon perusteella tutkijankoulutustoimikunta päättää väitöskirjan hyväksymiseksi opinnäytteeksi tohtorin tutkintoa varten.

4.10. Tutkintotodistuksen myöntäminen

Kun kaikki tutkintoon vaadittavat opinnot on suoritettu ja väitöskirja tai lisensiaatintutkimus on hyväksytty opiskelija voi hakea todistusta tiedekunnalta. Tutkimustyön ohjaaja hyväksyy jatkokoulutuksen opinnot todistusten perusteella ja tiedekunta vahvistaa ne tutkintoon sopiviksi ja suoritetuiksi.

5. TOHTORIN JA LSENSIAATIN TUTKINTOJEN VAATIMUKSET

5.1. Edellytykset tieteellisen jatkotutkinnon suorittamiseen

Yliopistolain 558/2009 37§:n mukaan kelpoinen suorittamaan tieteellistä jatkotutkintoa on henkilö, joka on suorittanut

1. soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon
2. soveltuvan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon
3. ulkomaisessa korkeakoulussa tasoltaan vastaavan tutkinnon

Yliopisto voi edellyttää tieteelliseen ja taiteelliseen jatkotutkintoon johtaviin opintoihin opiskelijaksi ottamansa henkilön suorittavan tarpeellisen määrän täydentäviä opintoja koulutuksessa tarvittavien valmiuksien saamiseksi (YL 558 /2009, 37§).

Lääketieteellinen tiedekunta edellyttää, että tieteelliseen jatkokoulutukseen otettava henkilö on suorittanut soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon tai ulkomaisessa korkeakoulussa tasoltaan vastaavan tutkinnon.

5.2. Tieteellisen jatkokoulutuksen tavoitteet

Valtioneuvoston asetuksen yliopistojen tutkinnoista (794/2004) 5 luvun 21§:n mukaan jatkokoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija:

- 1) perehtyy syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen sekä saavuttaa valmiudet tutkimusalan piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa;
- 2) perehtyy hyvin oman alansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin; sekä
- 3) saavuttaa sellaisen yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen.

5.3. Tohtorin tutkinnon suorittaminen

Valtioneuvoston asetuksen yliopistojen tutkinnoista (794/2004) 22§:n mukaan tohtorin tutkinnon suorittamiseksi jatkokoulutukseen otetun opiskelijan tulee;

- 1) suorittaa jatkokoulutuksen opinnot
- 2) osoittaa tutkimusalallaan itsenäistä ja kriittistä ajattelua; sekä

3) laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti.

Tohtorin tutkintoon sisältyy tiedekunnan vahvistama määrä teoreettisia opintoja ja väitöskirjatyö. Tohtorin tutkintoa suorittavan on osallistuttava tiedekunnan määräämällä tavalla tutkintoa varten järjestettävään opetukseen sekä julkaistava väitöskirja.

6. LÄÄKETIETEEN JA HAMMASLÄÄKETIETEEN TOHTORIN TUTKINNOT

Opinto-oikeus

Lääketieteen tai hammaslääketieteen tohtorin tutkintoa suorittamaan voidaan hyväksyä henkilö, joka on suorittanut lääketieteen tai hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinnon Suomessa tai sitä vastaavan tutkinnon jonkin muun maan korkeakoulussa.

Opiskelija voi hakea opinto-oikeutta, ilmoittautua jatko-opiskelijaksi, laatia jatko-opintosuunnitelman sekä aloittaa teoreettiset opinnot jo ennen lisensiaatin tutkinnon suorittamista.

Tutkintovaatimukset

Lääketieteen/hammaslääketieteen tohtorin tutkintoa varten opiskelijan tulee suorittaa vähintään *30 opintopisteen* opinnot sekä laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti. Tutkinto koostuu yleiskoulutuksesta, alakohtaisesta koulutuksesta sekä väitöskirjatyöstä.

Yleiskoulutus

Yleiskoulutuksen tavoitteena on perehdyttää opiskelija tieteellisen tutkimuksen perusteisiin ja menetelmiin, tieteelliseen ajatteluun ja kirjoittamiseen sekä tutkimustyön eettisiin perusteisiin. Yleisopinnojen tulee sisältää opintoja tutkimuksen suunnittelusta, menetelmistä, tieteellisestä kirjoittamisesta, tutkimuksen etiikasta, tieteen teoriasta ja tieteen filosofiasta ja muista tutkimustyötä tukevista koulutuksista.

Yleiskoulutuksen laajuus on *7-10 opintopistettä*. Lääketieteellisen tiedekunnan järjestämien jatkokoulutuskurssien lisäksi on valittavana opintoja tutkijakoulujen järjestämistä opinnoista sekä muiden tiedekuntien jatkokoulutusohjelmista sekä valtakunnallisista tieteellisistä jatko-opinnoista. Suunnitelma yleisopinnoista tulee esittää jatko-opintosuunnitelman yhteydessä. Jatkotutkinnon suorittaja voi osallistua yleiskoulutukseen myös ennen lisensiaatin tutkinnon suorittamista.

Alakohtainen koulutus

Alakohtaisen koulutuksen tavoitteena on syvälinen perehtyminen oman alan tietoihin ja tutkimusmenetelmiin sekä alan tieteellisen kehityksen seuraaminen.

Alakohtaisen koulutuksen laajuus on *20-23 opintopistettä*.

Alakohtaiseen koulutukseen voi sisältyä seuraavia *ohjaajan kanssa sovittavia opintosuorituksia*:

- Projektien/laitoksen järjestämät jatkokoulutusseminaarit
- Tieteenalakohtaiset menetelmäkurssit ja tutkijakurssit
- Tieteelliset tutkimusraportit ja artikkelit (muu kuin väitöskirja)
- Tieteen- ja tutkimusalakohtainen kirjallisuus, kuulustelut ja esheet
- Työskentely tutkimuslaitoksissa
- Erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin tutkinto korvaa osan alakohtaisesta koulutuksesta (7.5 opintopistettä)

Jatkotutkinnon suorittaja voi osallistua alakohtaiseen koulutukseen myös ennen lisensiaatin tutkinnon suorittamista.

Tohtorin tutkintoon sisältyvät opinnot hyväksyy väitöskirjatyön ohjaaja.

7. FILOSOFIAN TOHTORIN TUTKINTO

Opinto-oikeus

Filosofian tohtorin tutkintoa varten voidaan hyväksyä henkilö

- 1) joka on suorittanut suomalaisessa korkeakoulussa ylemmän korkeakoulututkinnon;
- 2) joka on suorittanut ulkomaisessa korkeakoulussa tasoltaan vastaavan tutkinnon;
- 3) jolla koulutusyksikkö toteaa muutoin olevan vastaavat tiedot ja valmiudet.

Opiskelija voi hakea opinto-oikeutta, ilmoittautua jatko-opiskelijaksi, laatia jatko-opintosuunnitelman sekä aloittaa teoreettiset opinnot jo ennen perustutkinnon suorittamista.

Tutkintovaatimukset

Filosofian tohtorin tutkintoa varten opiskelijan tulee suorittaa vähintään 60 opintopisteen laajuiset opinnot sekä laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti. Opintosuoritukset hyväksyy väitöskirjatyön ohjaaja.

Mikäli opiskelija on suorittanut lisensiaatin jatkotutkinnon, opintojen korvaamisesta ja täydentämisestä päättää tutkijankoulutustoimikunta opinto-oikeushakemuksen tai jatko-opintosuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Tutkijankoulutustoimikunta päättää myös muun kuin ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden opiskelijoiden mahdollisista lisäopinnoista.

Filosofian tohtorin tutkintoon vaadittavat opinnot voivat koostua seuraavista *ohjaajan kanssa sovittavista opintosuorituksista*:

- Projektien/laitoksen järjestämät jatkokoulutusseminaarit
- Tieteenalakohtaiset menetelmäkurssit ja tutkijakurssit
- Tieteelliset tutkimusraportit ja artikkelit (muu kuin väitöskirja)
- Tieteen- ja tutkimusalakohtainen kirjallisuus, kuulustelut ja esseeet
- Työskentely tutkimuslaitoksissa
- Tutkimusalaan liittyvät kotimaiset/ulkomaiset erityiskurssit
- Tieteelliset jatkokoulutuskurssit, korkeakoulupedagogiset opinnot ja kieliopinnot

Tohtorin tutkintoon sisältyvät opinnot hyväksyy väitöskirjatyön ohjaaja.

8. TERVEYSTIETEIDEN TOHTORIN JA LSENSIAATIN TUTKINNOT

8.1. Terveystieteiden tohtorin tutkinto

Opinto-oikeus

Terveystieteiden tohtorin tutkintoa suorittamaan tiedekunta voi hyväksyä henkilön, joka on suorittanut terveystieteiden maisterin tutkinnon tai tasoltaan sitä vastaavan muun tutkinnon.

Terveystieteiden tohtorin tutkinnon sijasta on mahdollista suorittaa myös filosofian tohtorin tutkinto siten kuin siitä on erikseen säädetty.

Opiskelija voi hakea opinto-oikeutta, ilmoittautua jatko-opiskelijaksi, laatia jatko-opintosuunnitelman sekä aloittaa teoreettiset opinnot jo ennen perustutkinnon suorittamista.

Tutkintovaatimukset

Terveystieteiden tohtorin tutkintoa varten opiskelijan tulee suorittaa vähintään 60 opintopisteen laajuiset opinnot sekä laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti.

Valmistavat terveystieteiden opinnot

Valmistavat terveystieteiden opinnot (7.5 opintopistettä) koskevat niitä, jotka eivät ole suorittaneet terveystieteiden kandidaatin tai terveystieteiden maisterin tutkintoa. Opintojen sisällöstä ja suorittamisesta sovitaan erikseen. Valmistavat opinnot suoritetaan ennen varsinaisten jatko-opintojen aloittamista.

Jatkokoulutusopinnot koostuvat seuraavista osa-alueista:

1. Yleiset jatko-opinnot (7 -12 opintopistettä)

Opiskelija voi valita nämä opinnot lääketieteellisen tiedekunnan tai muiden tiedekuntien jatkokoulutusohjelmasta

2. Terveystieteiden tutkimusalan opinnot (22-38 opintopistettä)

Nämä opinnot opiskelija voi koota

a) suorittamalla omassa yliopistossa järjestettäviä terveystieteiden opintojaksoja

b) suorittamalla valtakunnallisia terveystieteiden opintojaksoja

c) suorittamalla kirjallisuutta

d) osallistumalla kansainvälisiin tieteellisiin kongresseihin

(max. 7.5 op)

e) tai muulla sovitulla tavalla

Terveystieteiden tutkimusalan opintoihin tulee sisältyä myös oman tutkimuksen kannalta relevantteja metodiopintoja.

3. Tutkimusalaan liittyvät muut opinnot (15-30 opintopistettä)

Tutkimusalasta riippuen opiskelija voi valita tutkimukseen läheisesti liittyviä opintoja muista tieteistä (esim. yhteiskunta- ja käyttäytymistieteet, lääketiede). Opintojen tulee olla pääsääntöisesti syventävien opintojen taseisia.

4. Tutkijaseminaarit

Vähintään 3 opintopistettä

Tohtorin tutkintoon sisältyvät opinnot hyväksyy väitöskirjatyön ohjaaja.

8.2. Terveystieteiden lisensiaatin tutkinto

Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista (794/2004) määrittelee 23§:ssä lisensiaatin tutkinnosta seuraavaa:

Jatkokoulutukseen otettu opiskelija voi suorittaa lisensiaatin tutkinnon, kun hän on suorittanut yliopiston määräämän osan jatkokoulutukseen kuuluvista opinnoista.

Lisensiaatin tutkintoon kuuluu osana lisensiaatintutkimus, jossa opiskelija osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Terveystieteiden lisensiaatin tutkintoa varten opiskelijan tulee väitöskirjaa lukuun ottamatta suorittaa samat opinnot (60 opintopistettä) kuin terveystieteiden tohtorin tutkinnossa.

Opinto-oikeus

Terveystieteiden tohtorin tutkintoa suorittamaan tiedekunta voi hyväksyä henkilön, joka on suorittanut terveystieteiden maisterin tutkinnon tai tasoltaan sitä vastaavan muun tutkinnon.

Tutkinnon tavoitteet

Tieteellisen jatkokoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja kykenee itsenäisesti luomaan uutta tieteellistä tietoa. Lisensiaatin tutkinnossa opiskelijan tulee osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Tutkintovaatimukset

Terveystieteiden lisensiaatin tutkinto koostuu 60 opintopisteen laajuisesta teoreettisesta koulutuksesta sekä lisensiaatintutkimuksesta. Terveystieteiden lisensiaatin tutkintoa varten opiskelijan tulee suorittaa sama jatkokoulutus kuin terveystieteiden tohtorin tutkintoon (ks. edellä).

Jatkokoulutuksen opinnot hyväksyy lisensiaatintutkimuksen ohjaaja.

9. VÄITÖSKIRJAA KOSKEVIA MÄÄRÄYKSIÄ

9.1. Mitä väitöskirjalta vaaditaan?

Väitöskirjan tulee osoittaa tekijän kykyä oman tutkimusalueen piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja syvällistä perehtyneisyyttä omaan tutkimusalaan, siihen liittyviin tieteenaloihin ja yleiseen tieteenteoriaan sekä kykyä itsenäisesti luoda uutta tietoa.

9.2. Ohjaaja

Henkilön, joka haluaa suorittaa tohtorin tutkinnon, tulee kääntyä jonkun Oulun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan opettajan tai tutkijan (professori, dosentti) puoleen ja pyytää häntä työnsä ohjaajaksi. Jatko-opiskelija ja ohjaaja laativat **ohjaussopimuksen**, jossa sovitaan mm. kummankin vastuista, ohjaustapaamisista, väitöskirjan aikataulusta ja väitöskirjan toteuttamiseen liittyvistä käytännön asioista. Ohjaajia voi olla 1-2 ja perustellusta syystä useampi. Ohjaajista yhden tulee olla professori tai dosentti ja toisen vähintään tohtorin tutkinnon suorittanut. Väitöskirjatyön ohjaajan/ohjaajien tulee omalta osaltaan huolehtia siitä, että väitöskirjaksi tarkoitettu tutkimus täyttää sille asetetut sisällölliset, laadulliset ja muodolliset vaatimukset. Ohjaaja hyväksyy myös henkilökohtaisen opintosuunnitelman ja teoreettisen koulutuksen.

9.3. Seurantaryhmä

Tiedekuntaneuvoston 13.5.1997 tekemän päätöksen mukaan aloitettiin väitöskirjahankkeiden seuranta syksyllä 1997. Kullekin jatko-opiskelijalle nimetään seurantaryhmä väitöskirjatyön tueksi opinto-oikeuden myöntämisen yhteydessä. Seurantaryhmän tehtävänä on tehostaa väitöskirjaprojekteja, seurata väitöskirjahankkeiden edistymistä sekä toimia jatko-opiskelijan ja ohjaajan tukena sekä auttaa mahdollisissa ristiriita- ja ongelmatilanteissa. Seurantaryhmän jäsenten (2-4) tulee olla väitöskirjan suhteen ulkopuolisia. Seurantaryhmän jäsenillä tulee olla vähintään tohtorin tutkinto. Ohjaaja ei voi kuulua seurantaryhmään. Seurantaryhmä voi olla myös tutkimusryhmäkohtainen. Seurantaryhmän tulee kokoontua vähintään kerran vuodessa jatko-opiskelijan tai ohjaajan kutsusta. Jatko-opiskelija laatii yhteenvedon seurantaryhmän kokouksesta ja väitöskirjansa vaiheesta ja toimittaa sen tutkijankoulutustoimikunnalle. Seurantaraportit voidaan hyväksyä osaksi tohtorin tutkinnon teoreettisia opintoja.

9.4. Väitöskirjan muoto

Väitöskirjan tulee olla itsenäiseen tutkimukseen perustuva tieteellinen esitys jostakin tiedekunnan oppialaan kuuluvasta aiheesta. *Väitöskirjaksi voidaan hyväksyä ns. monografiaväitöskirja tai ns. osajulkaisuväitöskirja.*

Monografiaväitöskirja on yksin väittelijän nimissä oleva tieteellinen esitys, joka perustuu itsenäisen tutkimustyön aikaisemmin julkaisemattomiin tuloksiin.

Osajulkaisuväitöskirjoista todetaan yliopistojen tutkinnoista annetussa asetuksessa seuraavaa: Väitöskirjaksi voidaan hyväksyä myös yliopiston riittäväksi katsoma määrä samaa ongelmakokonaisuutta käsitteleviä tieteellisiä julkaisuja tai julkaistavaksi hyväksytyjä käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenveto taikka muu vastaavat kriteerit täyttävä työ. Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa.

Osajulkaisuväitöskirjan yhteenveto-osa on aina väittelijän itsensä laatima. Sen sijaan julkaisuihin voi kuulua myös usean tekijän yhteisjulkaisuja, jos väittelijällä on siinä selvä itsenäinen osuus. Pääsääntöisesti julkaisua voi käyttää vain yhden väitöskirjan osana. Mikäli joku muu haluaa käyttää samaa julkaisua väitöskirjassaan, tulee siitä saada kirjallinen suostumus ensimmäiseltä kirjoittajilta ja työn ohjaajalta (ks. ohjeet kohdasta painatuslupahakemus).

Väitöskirjassa painettavien julkaisujen tulee olla joko julkaistu tai hyväksytyt julkaistaviksi tieteellisissä vertaisarviointia (referee-järjestelmä) käytävissä aikakauslehdissä tai julkaisuissa. Kustantajalta tulee pyytää lupa julkaisujen käyttöön osana väitöskirjaa.

Osajulkaisuväitöskirjan originaalitoihin voi sisällyttää myös katsausartikkelin, mikäli kyseessä on meta-analyysi tai vastaava systematisoitu katsaus, joka selkeästi tuottaa uutta tietoa tutkimusaiheesta. Jos katsausartikkeli on osa kirjallisuuskatsausta, se tulee olla väittelijän itsenäisesti laatima.

Väitöskirja tulee kirjoittaa ensisijaisesti jollakin ko. tieteenalalla kansainvälisesti käytetyllä kielellä tai aiheesta riippuen joko suomen tai ruotsin kielellä. Väitöskirjaan tulee liittää sivun pituinen suomen- tai ruotsinkielinen ja englanninkielinen yhteenveto.

9.5. Painatuslupahakemus ja esitarkastajien määrääminen

Kun väitöskirjan käsikirjoitus on väittelijän ja ohjaajien mielestä sisällöltään valmis ja ulkoasultaan viimeistelty esitarkastusta varten (esitarkastajien määrääminen), väittelijä hakee painatuslupaa lääketieteellisen tiedekunnan tutkijankoulutustoimikunnalta. *Mikäli kyseessä on osajulkaisuväitöskirja, voidaan painatuslupaa hakea siinä vaiheessa, kun kaikki osatyöt korkeintaan yhtä lukuun ottamatta on julkaistu tai hyväksytyt julkaistavaksi. Jos osatyöt on kuusi tai enemmän, voi kaksi osatyötä olla hyväksymättä*

Julkaistavaksi. Painatuslupahakemus liitteineen tulee toimittaa vähintään viikkoa ennen tutkijankoulutustoimikunnan kokousta jatkokoulutustoimistoon.

Painatuslupahakemuksen liitteenä tulee olla

1) Väitöskirjan käsikirjoitus kolmena täydellisenä kappaleena (sisältää sivun mittaisen tiivistelmän)

2) Osajulkaisuväitöskirjassa luettelo osajulkaisuista (julkaisun nimi, tekijät, julkaisufoorumi ja julkaisuvaihe sekä selvitys niistä osatöistä, jotka on hyväksytty julkaistavaksi, mutta ei julkaistu). Monografiäväitöskirjasta liitetään *tiivistemä* tutkimuksen pääkohdista.

3) *S elvitys väittelijän omasta osuudesta kussakin osajulkaisussa. Selvitys tulee olla väittelijän ja väitöskirjan ohjaajan /ohjaajien hyväksymä ja allekirjoittama (1-2 sivua) sekä*

4) Mikäli osatöitä on käytetty useammassa kuin yhdessä väitöskirjassa tulee väittelijän tehdä siitä selvitys noudattaen seuraavia tiedekuntaneuvoston hyväksytyjä ohjeita:

Selvitys saman osajulkaisun käyttämisestä useammassa kuin yhdessä väitöskirjassa

1. Julkaisua voi ensisijaisesti käyttää vain yhden väitöskirjan osana.
2. Ensimmäisellä kirjoittajalla on etuoikeus julkaisun käyttämiseen väitöskirjassaan.
3. Mikäli joku muu haluaa käyttää ko. julkaisua väitöskirjassaan, tulee siihen saada kirjallinen suostumus *ensimmäiseltä kirjoittajalta ja työn ohjaajalta/ohjaajilta.*

Tällöin väittelijöiden ja työn ohjaajien tulee laatia yhteinen kirjallinen selvitys kummankin väittelijän itsenäisestä osuudesta ko. tutkimuksen tekemisessä ja julkaisun laadinnassa ja toimittaa se tutkijankoulutustoimikunnalle painatuslupahakemuksen liitteenä sekä väitöskirjan käsikirjoituksen liitteenä esitarkastajille. Laitoksen johtajan tulee allekirjoituksellaan hyväksyä em. selvitys. Tutkijankoulutustoimikunta tai tiedekuntaneuvosto ratkaisee mahdolliset erimielisyydet.

4. Pääsääntöisesti vähintään puolet julkaisuista tulee olla sellaisia, joita kukaan muu ei ole käyttänyt tai tule käyttämään omassa väitöskirjassaan

Osajulkaisujen tulee olla korkeatasoisissa tieteellisissä sarjoissa tai aikakauslehdissä julkaistuja tai korkeintaan yhtä lukuun ottamatta julkaistavaksi hyväksytyjä.

5. Näistä ohjeista voidaan perustellusta syystä tiedekuntaneuvoston päätöksellä poiketa.

Painatuslupahakemuksessa tulee olla esitykset väitöskirjan esitarkastajiksi, vastaväittäjäksi ja kustokseksi.

9.6. Esitarkastus

Tutkijankoulutustoimikunta määrää väitöskirjatyölle ao. oppiaineen professorin ja ohjaajien esityksestä vähintään kaksi väitöskirjan alaan perehtynyttä esitarkastajaa, joilla on pääsääntöisesti vähintään dosentin pätevyys. Esitarkastajan tulee olla oman tiedekunnan ulkopuolelta. Perustellusta syystä toinen esitarkastaja voi olla Oulun yliopiston dosentti, jos hänen toimipaikkansa on muualla. Esitarkastaja ei saa olla tekijään hallintolain (434/2003) 28§:ssä tarkoitettussa suhteessa eikä sellaisessa kiista- tai muussa suhteessa, joka ilmeisesti vaarantaa hänen puolueettomuuttaan. **Esitarkastajan tulee olla väitöskirjan suhteen riippumaton eikä hänellä saa olla yhteistyötä väittelijän kanssa eikä tiivistä yhteistyötä ohjaajan kanssa.** Esitarkastajat antavat tiedekunnalle lausuntonsa painatusluvan myöntämistä varten noudattaen mitä esitarkastuksesta on määrätty.

Esitarkastajat voivat ennen lopullisen lausunnon kirjoittamista vaatia asiallisia tai muodollisia korjauksia tai mahdollisia lisä- ja kontrollitutkimuksia. Esitarkastuslausunnossa voidaan esittää painatusluvan myöntämistä tai epäämistä, mutta ei ehdollista päätöstä. Täten lausunnon ei tulisi olla ehdollisesti puoltava, vaan sen antamista on siirrettävä siihen asti, kunnes kirja on todella lopullisessa painatusasussaan.

Väitöskirjan esitarkastuksen tarkoituksena on varmistaa ennen painatusluvan myöntämistä, että käsikirjoitus täyttää väitöskirjalle asetetut tieteelliset ja muodolliset vaatimukset. Lisäksi esitarkastusmenettely parantaa yleensä väitöskirjan tasoa. Esitarkastajilta toivotaan erityisesti kannanottoa siitä, onko väitöskirjatyön pohjana oleva tutkimus riittävä.

Esitarkastajan lausunnossa tulee esittää seuraavia näkökohtia:

1. Yleisarvio esitystavasta

Arvio

- **tutkimuksen sisällöstä ja tekijän itsenäisestä osuudesta tutkimuksessa,**

sen lähtökohdista ja kysymysten asettelusta

- käytetyistä tutkimusmenetelmistä
- tutkimusasetelman sekä tutkimuksessa käytettyjen aineistojen ja metodien

hallinnasta ja soveltuvuudesta asetettujen ongelmien selvittämiseen

- väitöskirjan merkittävydestä tutkimusalan tieteellisessä kehittämisessä

(erityisesti uutuusarvo ja tutkimuksesta avautuvat jatkotutkimuksen aiheet ja käytännön sovellutukset)

- väittelijän kyvystä ongelma-alueen teoreettiseen tarkasteluun
- väittelijän kriittisyydestä ja kyvystä johtaa päätelmiä

Esitarkastajien tulee antaa lausuntonsa kahden (2) kuukauden kuluessa siitä, kun tutkijankoulutustoimikunta on määrännyt esitarkastajat. Väitöskirjan tekijällä on oikeus antaa vastineensa tarkastajien lausunnosta (Yliopistolaki 558 /2009, 44§) Esitarkastuksessa tulee noudattaa tiedekunnan hyväksymiä ohjeita (liite 2).

9.7. Painatusluvan myöntäminen

Tutkijankoulutustoimikunta myöntää painatusluvan esitarkastajien lausuntojen perusteella. Painatusluvan myöntämisen yhteydessä tutkijankoulutustoimikunta määrää ao. oppiaineen professorin ja ohjaajien esityksestä *kustokseksi* oppiaineen professorin tai työn ohjaajan sekä *vastaväittäjän*. *Kustoksella ja vastaväittäjällä* tulee olla vähintään *dosentin pätevyys*. Kustos toimii väitöstilaisuudessa tiedekunnan virallisena valvojana. *Vastaväittäjän* tulee olla *tiedekunnan ulkopuolelta*. Esitarkastaja ei voi toimia vastaväittäjänä. Vastaväittäjä ei saa olla tekijään hallintolain (434/2003) 28§:ssä tarkoitettussa suhteessa eikä sellaisessa kiista- tai muussa suhteessa, joka ilmeisesti vaarantaa hänen puolueettomuuttaan. *Vastaväittäjän tulee olla väitöskirjan suhteen riippumaton eikä hänellä saa olla yhteistyötä väittelijän kanssa eikä tiivistä yhteistyötä ohjaajan kanssa.*

Väitöskirjan painatus ja julkaiseminen voidaan aloittaa tutkijankoulutustoimikunnan myönnettyä painatusluvan. Väitöskirjan painatukseen ja julkaisemiseen liittyvistä asioista on kerrottu tarkemmin luvussa 10.

9.8. Väitöstilaisuus

Väitöstilaisuutta edeltää joukko käytännön järjestelytehtäviä, joista väittelijän on itse huolehdittava. Näistä on kerrottu tarkemmin kappaleessa 11. Lisätietoja saa julkaisutoimittaja Kirsti Nurkkalalta (puh. 08-553 4098), jatkokoulutustoimistosta ja väitöskirjan ohjaajalta.

Väittelijän tulee sopia väitöspäivästä kustoksen ja vastaväittäjän kanssa ja ilmoittaa väitöspäivä tiedekunnan jatkokoulutustoimistoon.

Väitöstilaisuus tulee pääsääntöisesti tapahtua Oulun yliopiston tai Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hallinnoimissa tiloissa Oulussa. Poikkeustapauksessa väitöstilaisuus voidaan dekaanin päätöksellä pitää muualla, mikäli työ liittyy Oulun yliopiston ulkopuolella tapahtuvaan toimipisteeseen, joissa on myös kyseisen alan opetus- ja tutkimustoimintaa.

9.9. Vastaväittäjän lausunto

Vastaväittäjän lausunto on väitöskirjan tieteellisen arvon lopullinen luonnehdinta.

Vastaväittäjän lausunnosta ilmenee seuraavia näkökohtia:

- yleisarvio esitystavasta, painoasusta ja väittelijän osuudesta tutkimuksen suorittamisessa
- arvio tutkimuksen sisällöstä
- arvio julkisesta tarkastustilaisuudesta, erityisesti väittelijän kyvystä puolustaa väitöskirjaansa sekä tieteellisesti hahmottaa ongelma-aluetta ja tehdä tutkimuksestaan yleistäviä, kriittisiä johtopäätöksiä. Vastaväittäjä voi halutessaan selostaa mahdollisten ylimääräisten vastaväittäjien esittämät huomautukset ja lausua näistä omat arviointinsa lausuntonsa päätteeksi vastaväittäjä ehdottaa väitöskirjatyön hyväksymistä

Vastaväittäjän tulee esittää lausuntonsa tiedekunnan hyväksymien ohjeiden mukaan (liite).

Vastaväittäjän lausunto tulee toimittaa tiedekunnalle *kuukauden (1 kk) kuluessa väitöksestä*. Tekijällä on oikeus antaa vastineensa tarkastajan lausunnosta (Yliopistolaki 558/2009, 44§).

Lausunnon perusteella tutkijankoulutustoimikunta päättää väitöskirjan hyväksymisestä.

9.10. Väitöskirjan arvostelu ja väitöskirjapalkinto

Tutkijankoulutustoimikunta arvostelee väitöskirjan esitarkastajien ja vastaväittäjän lausuntojen perusteella. Käytössä on kolme arvosanaa: **hylätty**, **hyväksytty** ja **kunniamaininnalla hyväksytty**. Viimeksi mainittua arvosana annetaan vain erityisen korkeatasoisista väitöskirjoista. Tutkijankoulutustoimikunta voi hyväksyä väitöskirjan arvosanalla kunniamaininnalla hyväksytty, mikäli ainakin kaksi kolmesta (esitarkastajat ja vastaväittäjä) esittää sitä arvosanaa. Kunniamaininnalla hyväksytty arvosana edellyttää, että väitöskirja kuuluu alallaan parhaaseen 10 %:iin, tuloksilla on kansainvälistä merkitystä ja että tehdyt havainnot ja johtopäätökset ovat uusia ja selvästi muuttavat aikaisempia käsityksiä tai kliinistä käytäntöä. Mikäli lausunnon antaja ehdottaa arvosanaa kunniamaininnalla hyväksytty, tulee hänen lausuntonsa loppuun liittää lyhyt yhteenveto niistä asioista, joiden perusteella hän pitää väitöskirjaa kunniamaininnan arvoisena.

Lisäksi tutkijankoulutustoimikunta voi myöntää vuosittain Tiedepäivien tai muussa sopivassa yhteydessä **erinomaisen väitöskirjan -palkinnon**.

10. VÄITÖSKIRJAN JULKAISEMINEN JA VÄITÖSTILAISSUUS

10.1. Väitöskirjan julkaiseminen

Väitöskirja voidaan julkaista

- yliopiston omassa sarjassa Acta Universitatis Ouluensis
- muussa tieteellisessä sarjassa
- omakustanteena

Acta Universitatis Ouluensis -sarjan julkaisuohjeet löytyvät verkosta sivulta <http://www.kirjasto oulu.fi/assets/files/julkaisu toiminta/templates/ActaOulu2010.pdf> Acta Universitatis Ouluensis -sarjan julkaisuohjeissa käydään läpi julkaisun toimitusprosessi pääosin siinä järjestyksessä, missä tarvittava materiaali saatetaan toimituskuntoon, painettavaksi ja jaettavaksi. Ohjeet soveltuvat väitöskirjojen lisäksi myös muihin sarjassa ilmestyviin julkaisuihin.

Ohjeita voi kysyä julkaisutoimittaja Kirsti Nurkkalalta, puh. 553 4098, email: kirsti.nurkkal@oulu.fi,
Julkaisutoimikunta, PL 7500, 90014 Oulun yliopisto.

acta.toimitus@oulu.fi, os.

Acta Universitatis Ouluensis -sarjassa julkaistaessa väittelijän tulee toimittaa väitöskirjaa varten tarvittava valmis materiaali sarjan toimitukseen vähintään 6 viikkoa ennen väitöspäivää. Painetun väitöskirjan on oltava julkisesti esillä 10 päivää ennen väitöstä. Aikataulussa on otettava huomioon loma-ajat. Käsikirjoituksia ei oteta vastaan heinäkuussa, joten heinä-elokuussa väittelevän on saatettava prosessi päätökseen ennen juhannusta.

Acta Universitatis Ouluensis -sarjan julkaisut painetaan *Juvenes Print* - Tampereen Yliopistopaino Oy:ssä, joka tarjoaa myös taitto- ja julkaisujen välitysmyyntipalvelut. Tampereen yliopistopaino Juvenes Print osoite on Naulakatu 2, 33100 Tampere, puh 03-3551 6597.

Omakustanteena julkaistaessa tulee tekijän huolehtia väitöskirjaan ISBN-numero, jonka saa Helsingin yliopiston kirjastosta, sähköposti: ISBN-keskus@helsinki.fi, internetosoite: <http://www.lib.helsinki.fi/>, puh. 09-70844396.

10.1.1. Julkaisusopimus

Julkaisusopimus täytetään ja tulostetaan kahtena kappaleena. Väitöskirjan tekijän on vahvistettava lomakkeen tiedot tiedekunnassaan. Lomakkeen allekirjoittaa koulutuspäällikkö. Tämän jälkeen lomakkeet toimitetaan muun materiaalin kanssa julkaisutoimikunnan sihteerille. Allekirjoittamalla julkaisusopimuksen kirjoittaja vastaa laatimansa aineiston alkuperäisyydestä. Julkaisusopimuksessa tekijä sitoutuu siihen, että mikäli kirjoitus tai sen osia halutaan myöhemmin julkaista muualla, siihen on pyydettävä Oulun yliopiston julkaisutoimikunnan kirjallinen lupa. Julkaisusopimuslomake löytyy osoitteesta <http://www.kirjasto oulu.fi/julkaisutoiminta/acta/sopimus.pdf>

Mikäli väitöskirja julkaistaan omakustanteena tai muussa tieteellisessä sarjassa kuin *Acta* -sarjassa, väitöskirjan kansilehdelle ja nimiöledelle laitettavissa tiedoissa toivotaan

toivotaan noudatettavan Actan ohjeita (väitöskirjassa tulee näkyä ainakin Oulun yliopisto, lääketieteellinen tiedekunta, laitos sekä yhteistyötahot).

10.1.2. Jakelu

Acta Universitatis Ouluensis -sarjassa painettavista väitöskirjoista Oulun yliopisto maksaa pakollisena ilmaisjakeluna tarvittavan määrän 36 kappaletta ja lisäksi tekijälle 15 kappaletta eli yhteensä 51 kappaletta. Väittelijä maksaa muut kappaleet, samoin kuin esimerkiksi taittopalvelun ja värisivujen kustannukset.

Painosmäärässä on otettava huomioon pakolliset jakelukohteet *Acta Universitatis Ouluensis* -sarjan väitöskirjoissa sekä muissa julkaisuissa. Painosmäärät ovat löydettävissä *Acta Universitas Ouluensis* julkaisuohjeissa

<http://www.kirjasto oulu.fi/assets/files/julkaisutoiminta/templates/ActaOulu2010.pdf>

Acta Universitatis Ouluensis -sarjan julkaisuja myydään tiedekirjakauppa Granumissa sekä Juveneksen verkkokirjakaupassa.

10.1.3. Tiedottaminen

Jotta väitöstilaisuudesta voitaisiin tiedottaa hyvissä ajoin, pyydetään väittelijää toimittamaan viestintäpalveluihin viimeistään **kymmenen päivää ennen tilaisuutta väittelijän ilmoittautumislomake täytettynä sekä valokuva.**

> [Verkkolomake tiedotteen laatimiseksi](#)

Seloste väitöksestä

Seloste väitöksestä toimitetaan **edellä mainitulla ilmoittautumislomakkeella**. Selostuksen alkuun tulee laatia mahdollisimman **lyhyt otsikko**, jossa selkeästi pyritään esittämään tutkimuksen päätulos. Otsikko tulee laatia yleisöä kiinnostavasti, mikä useinkin on eri asia kuin väitöskirjan nimi.

Selostuksessa tulee yleistajuisesti esittää tutkimuksen kysymyksenasettelu, menetelmät ja tulokset. Mahdollisuuksien mukaan tulee painottaa tutkimuksen käytännön sovellutuksia. Tuloksista olisi hyvä korostaa sitä, mikä on uutta ja juuri tässä tutkimuksessa esiin tullutta eli erottaa selkeästi omat havainnot ja johtopäätökset aikaisemmin tehdyistä. Lisäksi kannattaa korostaa suuren yleisön kannalta mielenkiintoisia tuloksia.

Ilmaisun tulee olla mahdollisimman selkeää, mm. lyhyet lauseet auttavat, ja vierasperäiset termit tulee korvata suomalaisilla silloin, kun se on mahdollista. Tieteellisiä termejä tulisi selostuksessa ylipäänsä käyttää melko vähän. (Selostusta ei tehdä tieteenalan kollegoille, vaan yleisön tilaamille sanoma-, ym. lehdille, joiden toimittajat eivät useinkaan hallitse eri tieteenaloja). Termien välttäminen johtaa usein kylläkin

selostuksen melko yleiseen tasoon, mutta se riittää päivittäin ilmestyville lehdille ja toisaalta auttaa tutkijaa tiivistämään tekstiä.

Mitä lyhyempi ja iskevämpi selostuksesi on, sitä varmemmin se luetaan loppuun saakka ja ymmärretään tiedotusvälineiden toimituksissa! Näin se saattaa saada myös enemmän palstatilaa. (Väitöskirjoja valmistuu lähivuosina yhä enemmän, samalla toimituksissa työskentelee yhä vähemmän toimittajia. "Taistelu" julkisuudesta kasvanee). Ulkoasuakaan ei kannata väheksyä: luettava, oikeinkirjoitettu, siisti teksti helpottaa asiasta vastaanottoa.

Lienet huomannut, että väitöskirjat noteerataan usein vain muutamalla lauseella. Miksi jättäisit toimittajan valtaan referoida työtäsi, kun voit itse valita keskeisimmät kohdat, jotka haluat esittää suurelle lukijakunnalle! Samalla vähenee riski, että selostustasi tulkitaan virheellisesti.

[> Malleja väitösselosteista](#)

Tiedotusvälinejakelu

Viestintäpalveluissa laaditaan ilmoittautumislomakkeen pohjalta tiedote, jota jaetaan Yleisradioon, paikallisradioille ja televisiokanaville, valtakunnallisille ja maakunnallisille sanomalehdille, paikallislehdille sekä muutamille erikoislehdille (mm. Tiede 2000, Lääkärelehti, Tekniikka & Talous, Talouselämä). Lisäksi tieto väitöksestä julkaistaan yliopiston [www-sivuilla](#) ja sidosryhmälehti Aktuumissa.

Mikäli väittelijä haluaa muiden tiedotusvälineiden (esim. aikakauslehden tai muun alueen paikallislehden) saavan tiedon tapahtumasta, voi tästä ilmoittaa erikseen osoitteeseen [tapahtumia\(at\)oulu.fi](mailto:tapahtumia(at)oulu.fi). Viestintäpalvelut ei välitä tietoja tieteellisiin aikakauskirjoihin. Samoin tulee sopia suoraan sanoma- tai aikakauslehden kanssa, mikäli sen käyttöön halutaan luovuttaa selostetta laajempi artikkeli ja/tai väitöskirja.

Valokuvat

Väittelijän valokuva tulee toimittaa viestintäpalveluihin myös kymmenen päivää ennen väitöstilaisuutta. Valokuvan voi lähettää joko korkearesoluutioisena tiedostona osoitteeseen [tapahtumia\(at\)oulu.fi](mailto:tapahtumia(at)oulu.fi) tai paperikuvana osoitteeseen Viestintä, PL 8000, 90014 Oulun yliopisto. Yliopiston sisäinen postiosoite on 8VIEST.

Viestinnästä valokuvat toimitetaan Kalevaan ja Helsingin Sanomiin. Pyynnöstä valokuvia toimitetaan myös muille lehdille.

Mahdollisen paperikuvan taakse tulee merkitä ehdottomasti kuvassa olevan henkilön nimi ja vuosiluku.

Väitöstiedottamiseen liittyviin kysymyksiin vastaa viestintäpalvelut, Helena Sarmola, puh. 553 4101, sähköposti: [tapahtumia\(at\)oulu.fi](mailto:tapahtumia(at)oulu.fi)

10.2 Väitöstilaisuuden kulku

Väittelijän kannattaa tutustua **professori Seppo Lakovaaran tekstiin Miten minusta tulee tohtori - väittelyyn liittyviä mahdollisuuksia ja perinteitä**. Se on nähtävissä yliopiston www-sivuilla osoitteessa <http://www.hallinto.oulu.fi/viestin/yliopistolaisille/neuvottohtoreille2001.htm>

Seppo Lakovaara on kirjoittanut tiiviin selostuksen tohtoriksi väittelyyn liittyvistä tilaisuuksista ja mahdollisuuksista. Teksti sisältää mm. kuvauksen väitöstilaisuuden ja väitöskaronkan perinteisestä kulusta, niihin liittyvistä järjestelyistä ja pukeutumisesta.

Lisäksi on hyvä lukea **Duodecimin julkaisema kirja " Kohti karonkkaa"**.

Väitöstilaisuudessa noudatetaan tiettyjä vakiintuneita tapoja ja muotoja. Ne täydentävät säännöksissä olevia väitöskirjan tarkastusta koskevia virallisia määräyksiä. Perinteiset tavat luonnollisesti muuttuvat ajan kuluessa. Väitöksen päähenkilöiden on syytä neuvotella keskenään ja sopia muodollisuuksista, kuten esimerkiksi puhuttelusta (yleensä muodollinen) ja alustavasta aikataulusta (jos mahdollista).

Väitöstilaisuus on julkinen. Tilaisuuteen saapuvat asianomaiset siten, että ensin astuu saliin väittelijä, sitten kustos ja viimeisenä vastaväittäjä. Yleisö nousee seisomaan. Väittelijä asettuu kustoksen vasemmalle ja vastaväittäjä oikealle puolelle.

Väittelijä, kustos ja vastaväittäjä käyttävät frakkia (valkoinen rusetti, mustat liivit), naiset vastaavasti mustaa pukua (ei pitkä). Kustos ja vastaväittäjä, mikäli heillä on tohtorin arvo, pitävät tohtorin hatun kädessään sisään mennessään ja salista poistuessaan. Tilaisuuden ajaksi hattu asetetaan pöydälle lyyra saliin päin.

Kun kaikki ovat asettuneet paikoilleen, mutta seisovat vielä, kustos avaa väitöstilaisuuden lausumalla "Oulun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan määräämänä kustoksena julistan (väittelijän arvo ja nimi) väitöstilaisuuden alkaneeksi". (Kustos voi toivottaa yleisön tervetulleeksi väitöstilaisuuteen, jonka aihepiirin hän lyhyesti esittelee. Hän voi myös esitellä vastaväittäjän ja väittelijän). Tämän jälkeen muut paitsi väittelijä istuutuvat.

Väittelijä pitää seisaaltaan lectio praecursoriansa, joka saa kestää enintään 20 minuuttia. Lectio sivuaa väitöskirjan keskeisiä teemoja, mutta ei yleensä rajoitu niihin. Hän aloittaa esityksen sanoin "Arvoisa kustos, arvoisa vastaväittäjä, arvoisat kuulijat." Sisällöstä ja luonteesta antaa tarvittaessa ohjeita kustos.

Alkuesitelmän päätyttyä väittelijä lausuu: "Pyydän Teitä Professori/Dosentti/Tohtori ... tiedekunnan määräämänä vastaväittäjänä esittämään ne muistutukset, joihin katsotte

väitöskirjani antavan aiheita."

Vastaväittäjä esittää seisaaltaan lyhyen lausunnon, jossa hän koskettelee väitöskirjan aihepiirin asemaa ja merkitystä tieteessä ym. samantapaisia yleisluonteisia kysymyksiä. Lausunnon jälkeen vastaväittäjä ja väittelijä istuutuvat.

Vastaväittäjä saa käyttää tarkasteluunsa enintään neljä tuntia, jotta mahdollisille ylimääräisille vastaväittelijöille jäisi riittävästi aikaa. Jos tarkastus vie yli neljä tuntia, pidetään tauko, jonka kustos ilmoittaa. Koko tilaisuus ei saa ylittää kuutta tuntia.

Päätettyään tarkastuksen vastaväittäjä seisaalleen nousten esittää loppulausunnon, jota väittelijä kuuntelee seisaaltaan.

Väittelijä esittää seisaaltaan kiitoksensa vastaväittäjälle. Väittelijä kääntyy yleisön puoleen ja lausuu: "Tämän jälkeen kehotan niitä arvoisia läsnäolijoita, joilla on muistuttamista väitöskirjaani vastaan, pyytämään puheenvuoron kustokselta."

Kustos johtaa puhetta jakaen puheenvuorot ja valvoen, että väittelijä saa vastata välittömästi kuhunkin huomautukseen ja ettei käytetyissä puheenvuoroissa siirrytä syrjään asiasta. Vastaväittäjä huomioi tiedekunnalle antamassaan lausunnossa myös väitöstilaisuudessa esitetyt puheenvuorot.

Kustos päättää seisaaltaan väitöstilaisuuden lausumalla: "Julistan väitöstilaisuuden päättyneeksi."

Väitöstilaisuudesta poistuminen tapahtuu päinvastaisessa järjestyksessä kuin sisääntulo.

11. LISENSIAATINTUTKIMUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Lisensiaatin tutkinnossa opiskelijan tulee osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Väitöskirjaa koskevia määräyksiä voidaan noudattaa myös soveltuvin osin lisensiaatintutkimuksessa.

Lisensiaatintutkimukseksi voidaan hyväksyä myös yliopiston riittäväksi katsoma määrä samaa ongelmakokonaisuutta käsitteleviä tieteellisiä julkaisuja tai julkaistavaksi hyväksytyjä käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenveto taikka muu vastaavat tieteelliset kriteerit täyttävä. Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa.

Kun jatko-opiskelija ja lisensiaatintutkimuksen ohjaaja katsovat lisensiaatintutkimuksen olevan valmis tarkastettavaksi, jatko-opiskelija toimittaa tiedekunnan kansliaan

1. lisensiaatintutkimuksen kolmena kappaleena
2. tiivistelmän, jonka pituus on 1-2 sivua
3. ehdotukset lisensiaatin tutkimuksen tarkastajiksi

*Dekaan*i määrää työlle kaksi tarkastajaa, joiden tulee antaa tutkimuksesta perusteltu kirjallinen lausunto sen jälkeen, kun lisensiaatintutkimus on tarkastettu lisensiaattiseminaarissa. Tarkastus tulee suorittaa kahden kuukauden sisällä. Tarkastajana ei voi toimia työn ohjaaja. Lisensiaatintutkimuksen tarkastuksessa noudatetaan soveltuvin osin väitöskirjan esitarkastajille ja vastaväittäjälle annettuja ohjeita. *Dekaan*i päättää tarkastajien lausuntojen perusteella lisensiaatin tutkinnon hyväksymisestä..

12. TIETEELLISEN JATKOKOULUTUKSEN OPINNOT

Tiedekunta järjestää säännöllisesti mm. seuraavat jatkokoulutuskurssit:

- Koe-eläin kurssi
- Havaintoaineiston tilastollinen tietojenkäsittely mikrotietokoneella
- Terveystieteiden hallinto ja johtaminen (ensisijaisesti erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutukseen)
- English for Medical Conferences
- Lääketieteen tiedonlähteet
- Tieteellisen viestinnän perusteet
- Lääketieteen tilastolliset perusmenetelmät
- Tutkimuksen suunnittelu

Lisäksi järjestetään muita tieteellisiä kursseja mm. epidemiologiasta, kvalitatiivisista tutkimusmenetelmistä, lääketieteen etiikasta jne.

Tohtorin tutkintoihin voi sisällyttää tutkijankoulujen ja tohtorikoulutusohjelmien järjestämiä kursseja ja verkkokursseja ja muita tieteellisiä kursseja.

Tarkempia tietoja kurssien aikatauluista ja sisällöstä saa jatkokoulutustoimistosta (puh. 5375106 ja 5375107) sekä tiedekunnan kotisivulta

<http://www.medicine.oulu.fi/koulutustiedotteet/>

Laitokset/klinikat tiedottavat alakohtaiseen koulutukseen liittyvistä seminaareista ja meetingeistä ja muista koulutustilaisuuksista.

TIETEELLISTEN JATKOKOULUTUSOPINTOJEN MITOITUSPERIAATTEET

1. Jatkokoulutusseminaarit

- osallistuminen seminaariin (10 kertaa/1.5 opintopistettä)
- seminaaresitelmä (1/1.5 opintopistettä)

2. Kansainvälinen ja kansallinen tieteellinen toiminta

- kansallisessa kokouksessa esitetty posterit 1 opintopiste
ja suullinen esitys 1.5 opintopistettä
- kansainvälisessä kokouksessa esitetty posterit 1.5 opintopistettä
ja suullinen esitys 3.0 opintopistettä

3. Tieteellinen työskentely kotimaisessa/ulkomaisessa korkeakoulussa/tutkimuslaitoksessa 1.5-18 opintopistettä ohjaajan arvion mukaan

4. Tieteellisen julkaisun kirjoittaminen

-julkaistavaksi hyväksytty tohtorin tutkintoon kuulumaton tieteellinen artikkeli 1.5-6 opintopistettä. Ohjaaja arvioi laajuuden työn vaatavuuden ja laajuuden mukaan

5. Tutkimusalaan liittyvät kotimaiset ja ulkomaiset erikoiskurssit

- opintopisteet osallistumisen mukaan

6. Tieteelliset jatkokoulutuskurssit, korkeakoulupedagogiset opinnot sekä kieliopinnot

- opintopisteet kurssiohjelman ja osallistumisen mukaan

7. Tohtorin tutkintoon sisältyvät kuulustelut (ns. lisensiaatti-kuulustelu)

- 1.5-9 opintopistettä ohjaajan arvion mukaan

Opintojen mitoitusperiaatetta voidaan soveltaa lääketieteellisessä tiedekunnassa annettaviin jatkotutkintoihin.

Ohjaaja ensisijassa ja tutkijankoulutustoimikunta opetussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä tarkistavat, että koulutus muodostaa tasapuolisen kokonaisuuden, jossa toteutuvat koulutukselle asetetut tavoitteet.

13. TUTKIJANKOULUTUSTOIMIKUNTA

Tutkijankoulutustoimikunnan toimikausi on sama kuin tiedekuntaneuvoston eli neljä vuotta. Tutkijankoulutustoimikunta kokoontuu lukukausien aikana kolmen - neljän viikon välein.

Tutkijankoulutustoimikunnan keskeisenä tehtävänä on tukea ja ohjata tiedekunnassa tehtävää tutkimustyötä:

- tieteellisen jatkokoulutuksen sisällöllinen ja rakenteellinen kehittäminen
- jatkotutkintojen suorittamisoikeuteen liittyvät tehtävät
- opinto-oikeuspäätösten valmistelu dekaanille
- jatko-opintosuunnitelmien hyväksyminen
- ohjaajien ja seurantaryhmien nimeäminen
- jatko-opiskelijoiden ja väitöskirjojen rekisteröinti
- väitöskirjan esitarkastajien määrääminen, painatusluvan myöntäminen,

vastaväittäjän ja kustoksen määrääminen sekä väitöskirjan hyväksyminen

- väitöskirjapalkinnon myöntäminen
- Tiedepäivien järjestäminen
- muut tieteelliseen jatkokoulutukseen ja väitöskirjojen seurantaan liittyvät tehtävät
- tieteellisten jatkokoulutuskurssien suunnittelu, järjestäminen ja hyväksyminen
- valtakunnallinen yhteistyö tutkijankoulutuksessa
- väittelijän oikeusturvakysymysten ja mahdollisten työn ohjaajan ja tekijän välille syntyvien erimielisyyksien sekä ohjaajavaihdosten käsittely

14. OIKEUSTURVAA KOSKEVIA SÄÄDÖKSIÄ

Seuraavassa keskeisimmät jatko-opiskelijoiden **oikeusturvaa** koskevat säädökset:

Väitöskirjan ja lisensiaatintutkimuksen arvostelua koskevassa asiassa on ennen asian ratkaisua varattava tekijälle tilaisuus vastineen antamiseen esitarkastajan, tarkastajan tai vastaväittäjän lausunnosta.

Asianosainen voi tehdä yliopiston määräämälle hallintoelimelle oikaisupyynnön väitöskirjan ja lisensiaatintutkimuksen opintosuorituksen arvostelusta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiannosta.

Väitöskirjan ja lisensiaatintutkimuksen esitarkastajan, tarkastajan tai vastaväittäjän esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolain 434/2003 28 §:ssä säädetään.

Hallintolaki 434/2003

15. EETTINEN TOIMIKUNTA

Sairaanhoitopiireihin perustetut eettiset toimikunnat toimivat lääketieteellisestä tutkimuksesta annetun lain (488/1999 ja muutos 295/2004) ja asetuksen (986/1999 ja muutos 313/2004), sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1396/2004) ja eettisten toimikuntien työskentelyä ohjaavien muiden säädösten perusteella. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin eettinen toimikunta kokoontuu noin kerran kuukaudessa lukukausien ajan. Eettisen toimikunnan lausunnon hakemusohjeet ja -ohjeet sekä tutkimusdiarin käyttöön liittyvä ohjeistus löytyvät internetistä sairaanhoitopiirin kotisivulla (<http://www.ppsHP/> kohdasta [tutkijalle](#)). Hakemukset tulee toimittaa eettisen toimikunnan sihteerille, Maija-Leena Pönkölle puh. 08-3155181/040-7731529, <mailto:majialeena.ponkko@ppshp.fi>. Käyntiosoite: PPSHP, eettinen toimikunta, hallintokeskus G 304, Kajaanintie 50, 90220 Oulu. (Postitusosoite: PPSHP:n eettinen

toimikunta, PL 10, 90029 OYS) Eettisen toimikunnan sähköpostiosoite on eettintoimikunta@ppshp.fi, johon tulee lähettää mm. lausuntohakemusten ja hyväksyttäväksi sekä tiedoksi toimitettujen asioiden tutkijan lähete sähköisessä muodossa paperiversioon lisäksi.

Luvat eläinkokeiden tekemiseen

Eläinkokeiden suorittaminen on mahdollista ainoastaan luvan perusteella. Eläinlupien anto on keskitetty valtakunnallisesti eläinlupalautakunnalle (ELLA). Lautakunnan esittelijät toimivat Etelä-Suomen AVI:ssa. He valmistelevat lupahakemukset lautakunnan käsiteltäväksi sekä hoitavat lupapäätösten jakelun ja arkistoinnin. Lautakunnan esittelijät vastaavat myös kaikesta muusta eläinkokeisiin liittyvästä tiedonhallinnasta, sekä hoitavat muut koe-eläintoimintalain Etelä-Suomen AVI:lle osoittamat, koko maata koskevat tehtävät.

16. TUTKIJAKOULUT

Nykyisten tiede- ja tutkimuspoliittisten linjausten mukaisesti väitöskirjaan tähtäävät opinnot tapahtuvat yhä enenevässä määrin tutkijakoulujen ja tohtorikoulutusohjelmien puitteissa. Kansainvälisen yhdenmukaistamisen lisäksi tutkijakoulutusjärjestelmällä pyritään kehittämään teoreettista ja käytännöllistä tieteellistä jatkokoulutusta sekä tehostamaan ja nopeuttamaan väitöskirjatyön valmistumista. Tutkijakouluilla on käytettävissä tutkijakoulutuspaikkoja, jotka mahdollistavat jatko-opiskelijantäysipäiväisen työskentelyn väitöskirjatyöntekijänä sekä rahoituksen saamisen tutkijavaihtoon ja kokousmatkoihin. Oulun yliopistolla on opetusministeriön rahoittamia tutkijakouluja sekä Oulun yliopiston rahoittamia tutkijakouluja. Lisäksi yliopiston jatko-opiskelijoita kuuluu myös valtakunnallisiin tutkijakouluihin. Lisätietoja tutkijakouluista ja tutkimusyksiköistä löytyy yliopiston osoitteesta <http://www oulu.fi/tutkimus/index.html>

Oulun yliopiston strategian vuosille 2010-2012 mukaisesti yliopistoon perustetaan aiemmin usean tutkijakoulun sijasta yksi Oulun yliopiston tutkijakoulu (University of Oulu Graduate School), johon kuuluvat kaikki tohtorikoulutettavat ja kansainvälisten maisteriohjelmien opiskelijat. Uusi Oulun yliopiston tutkijakoulu koostuu useista tohtoriohjelmista ja kansainvälisistä maisteriohjelmista. Tutkijakoulun yhteistyötä muiden kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa tiivistetään.

Oulun yliopiston tutkimuksen painoalat ja kehittämisalat ovat seuraavat:

Biotieteet ja terveys
 Informaatioteknologia
 Kulttuurinen identiteetti ja vuorovaikutus
 Ympäristö, luonnonvarat ja materiaalit; siihen sisältyvinä terästudkimus, sekä kaivos ja vuoriala

Kehittämisalat, joiden tutkimusprofiilia kehitetään, ovat:

Liiketoiminta ja talous
 Tutkimusperusteinen opettajakoulutus

Oulun yliopiston strategia on osoitteessa

http://www.hallinto oulu.fi/suunnit/raportit/oy_strategia_2010-2012.pdf

17. TIETOJA APURAHOISTA

Oulun yliopisto apurahoja

http://www.hallinto oulu.fi/talous_ULK/Dokumentit_U/rahastot_ULK.htm

Suomen Akatemia:

<http://www.aka.fi/>

Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen, CIMO:n apurahaohjelmat:

<http://www.cimo.fi/>

Suomen Kulttuurirahaston apurahat,

Suomen Akatemian apurahat,

Suomen ylioppilaskuntien liiton (SYL) julkaisema Apurahat ja opintotuki -julkaisu:

<http://www.uta.fi/opiskelu/apurahat>

Turun yliopiston ylläpitämä tutkimusrahoitusrekisteri sisältää perustiedot yli 500 eri tieteenalojen tutkimustoiminnan rahoittajasta:

<http://www.utu.fi/hallinto/tutkimuspalvelut/turatiedotus.htm>

Tietoa Teknologian kehittämiskeskus Tekesin tutkimusrahoituksesta:

<http://www.tekes.fi/>

Opetusministeriön kotisivulta löytyy tietoa valtionavustuksista ja apurahoista:

<http://www.minedu.fi/>

Cordin (Community Research and Development Information Service) kotisivulla on tietoa EU -ohjelmista:

<http://www.cordis.lu/>

Fulbright Centerin kotisivuilta saa tietoa stipendeistä ja opiskelusta USA:ssa:

<http://www.fulbright.fi/>

Liite 1

Asetus 794/2004

Valtioneuvoston asetus

yliopistojen tutkinnoista

(794/2004)

Annettu Helsingissä 19 päivänä elokuuta 2004

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty opetusministeriön esittelystä, säädetään 27 päivänä kesäkuuta 1997 annetun yliopistolain (645/1997) 7 §:n 3 momentin ja 9 §:n 3 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat laissa 715 /2004:

Yleisiä säännöksiä

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään yliopistolaissa (645/1997) tarkoitetuissa yliopistoissa suoritettavista alemmista ja ylempistä korkeakoulututkinnoista sekä tieteellisistä ja taiteellisista jatkotutkinnoista. Yliopistoissa suoritettavista ammatillisista jatkotutkinnoista säädetään erikseen.

2 §

Koulutusala- ja tutkintokohtainen koulutusvastuu

Tämän asetuksen liitteessä on luettelo koulutusaloista, tutkintojen nimistä sekä niistä yliopistoista, joissa tutkintoja voidaan suorittaa.

3 §

Alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen järjestäminen

Alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtava koulutus voidaan järjestää oppiainepohjaisesti tai koulutusohjelmina. Ylempään korkeakoulututkintoon johtava alempaan korkeakoulututkintoon tai sitä tasoltaan vastaavaan koulutukseen pohjautuva koulutus voidaan järjestää myös koulutusohjelmana, johon on erillinen valinta.

Korkeakoulututkintoon johtava koulutus voidaan järjestää myös kansainvälisenä yhteistyönä.

4 §

Vieraskieliset tutkinnot

Yliopistolain 9 §:n 3 momentin mukaisesta muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä suoritetusta tutkinnosta annetaan asetuksen liitteessä olevan suomen- tai ruotsinkielisen tutkintonimikkeen lisäksi liitteessä mainittu englanninkielinen tutkintonimike.

5 §

Opintojen mitoitus

Opintojen mitoituksen peruste on opintopiste. Opintojaksot pisteytetään niiden edellyttämän työmäärän mukaan. Yhden lukuvuoden opintojen suorittamiseen keskimäärin vaadittava 1 600 tunnin työpanos vastaa 60 opintopistettä.

6 §

Kielitaito

Opiskelijan tulee alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla osoittaa saavuttaneensa:

1) suomen ja ruotsin kielen taidon, joka julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 6 §:n 1 momentin mukaan vaaditaan valtion henkilöstöltä kaksikielisessä viranomaisessa ja joka on tarpeen oman alan kannalta; sekä

2) vähintään yhden vieraan kielen sellaisen taidon, joka mahdollistaa oman alan kehityksen seuraamisen ja kansainvälisessä ympäristössä toimimisen.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske opiskelijaa, joka on saanut koulusivistyksensä muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä, eikä opiskelijaa, joka on saanut koulusivistyksensä ulkomailla. Tällaiselta opiskelijalta vaadittavasta kielitaidosta määrää yliopisto.

Yliopisto voi erityisestä syystä vapauttaa opiskelijan 1 momentissa säädettyistä kielitaitovaatimuksista osittain tai kokonaan.

2 luku

Alempi korkeakoulututkinto

7 §

Alemman korkeakoulututkinnon tavoitteet

Alempaan korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen tulee antaa opiskelijalle:

- 1) tutkintoon kuuluvien pää- ja sivuaineiden tai niihin rinnastettavien kokonaisuuksien taikka koulutusohjelmaan kuuluvien opintojen perusteiden tuntemus sekä edellytykset alan kehityksen seuraamiseen;
- 2) valmiudet tieteelliseen ajatteluun ja tieteellisiin työskentelytapoihin tai taiteellisen työn edellyttämät tiedolliset ja taidolliset valmiudet;
- 3) edellytykset ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen ja jatkuvaan oppimiseen;
- 4) edellytykset soveltaa hankkimaansa tietoa työelämässä; sekä
- 5) riittävä viestintä- ja kielitaito.

Koulutus perustuu tutkimukseen tai taiteelliseen toimintaan sekä alan ammatillisiin käytäntöihin.

8 §

Alempaan korkeakoulututkintoon vaadittavien opintojen laajuus

Alempaan korkeakoulututkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 180 opintopistettä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kolmessa lukuvuodessa.

Kuvataiteen kandidaatin tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 210 opintopistettä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kolmessa ja puolessa lukuvuodessa.

9 §

Alemman korkeakoulututkinnon rakenne

Alempaan korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voi kuulua:

- 1) perus- ja aineopintoja;

- 2) kieli- ja viestintäopintoja;
- 3) monitieteisiä opintokokonaisuuksia;
- 4) muita opintoja; sekä
- 5) asiantuntijuutta kehittävää harjoittelua.

Farmaseutin tutkinnossa opintoihin kuuluu pakollinen harjoittelu.

Oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden perusopintojen laajuus on vähintään 25 opintopistettä. Oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden aineopintojen laajuus on yhdessä perusopintojen kanssa vähintään 60 opintopistettä. Tutkinnon pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden taikka koulutusohjelman aineopintoihin sisältyy vähintään 6 ja enintään 10 opintopisteen laajuinen opinnäyte.

10 §

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaminen

Tutkintoa varten opiskelijan on suoritettava vähintään pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden taikka koulutusohjelman perus- ja aineopinnot sekä kieli- ja viestintäopinnot.

Opiskelijan on osoitettava saavuttaneensa tutkinnolle, opinnoille ja opinnäytteelle asetetut tavoitteet sekä 6 §:ssä tarkoitetun kielitaidon. Opiskelijan on kirjoitettava kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä opinnäytteen alaan ja suomen tai ruotsin kielen taitoa.

Kun opiskelijalta ei vaadita 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua kielitaitoa, yliopisto määrää kypsyysnäytteen kielestä erikseen.

11 §

Eräiden alempien korkeakoulututkintojen pohjalta suoritettava erikoistumiskoulutus

Farmaseutin tutkinnon tai muun vastaavan tutkinnon pohjalta voidaan suorittaa farmaseutin erikoistumiskoulutus. Farmaseutin erikoistumiskoulutukseen kuuluu syventyminen erikoisalaan, tutkimus erikoisalalta ja erikoisalan ohjattu työkokemus. Farmaseutin erikoistumiskoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy hyvin erikoisalaansa ja saavuttaa kyvyn toimia erikoisalallaan itsenäisesti.

3 luku

Ylempi korkeakoulututkinto

12 §

Ylemmän korkeakoulututkinnon tavoitteet

Koulutuksen tulee antaa opiskelijalle:

- 1) pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden hyvä tuntemus ja sivuaineiden perusteiden tuntemus taikka koulutusohjelmaan kuuluvien syventävien opintojen hyvä tuntemus;
- 2) valmiudet tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen tai edellytykset itsenäiseen ja vaativaan taiteelliseen työhön;
- 3) valmiudet toimia työelämässä oman alansa asiantuntijana ja kehittäjänä;
- 4) valmiudet tieteelliseen tai taiteelliseen jatkokoulutukseen; sekä
- 5) hyvä viestintä- ja kielitaito.

Koulutus perustuu tutkimukseen tai taiteelliseen toimintaan sekä alan ammatillisiin käytäntöihin.

13 §

Ylempään korkeakoulututkintoon johtavien opintojen laajuus

Ylempään korkeakoulututkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 120 opintopistettä, jollei jäljempänä tässä pykälässä tai 14 §:ssä toisin säädetä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kahdessa lukuvuodessa.

Eryteisesti ulkomaalaisille opiskelijoille suunnattuun ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutusohjelmaan vaadittavien opintojen laajuus on vähintään 90 opintopistettä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen sen laajuutta vastaavassa ajassa, kuitenkin korkeintaan kahdessa lukuvuodessa.

Psykologian maisterin ja musiikin maisterin tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 150 opintopistettä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kahdessa ja puolessa lukuvuodessa.

Eläinlääketieteen lisensiaatin ja lääketieteen lisensiaatin tutkintoihin vaadittavien opintojen laajuus on 180 opintopistettä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kolmessa lukuvuodessa.

14 §

Ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen järjestäminen ja laajuus ilman

koulutukseen kuuluvaa alempaa korkeakoulututkintoa

Lääketieteellisellä ja hammaslääketieteellisellä alalla yliopisto voi järjestää ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen siten, että koulutukseen ei kuulu alempaa korkeakoulututkintoa.

Lääketieteen lisensiaatin tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 360 opintopistettä, jos yliopisto järjestää ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen siten, että koulutukseen ei kuulu alempaa korkeakoulututkintoa. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kuudessa lukuvuodessa.

Hammaslääketieteen lisensiaatin tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 300 opintopistettä, jos yliopisto järjestää ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen siten, että koulutukseen ei kuulu alempaa korkeakoulututkintoa. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen viidessä lukuvuodessa.

15 §

Ylemmän korkeakoulututkinnon rakenne

Ylempään korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voi kuulua:

- 1) perus- ja aineopintoja sekä syventäviä opintoja;
- 2) kieli- ja viestintäopintoja;
- 3) monitieteisiä opintokokonaisuuksia;
- 4) muita opintoja; sekä
- 5) asiantuntijuutta syventävää harjoittelua.

Lääketieteen, hammaslääketieteen ja eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnoissa, yhteiskuntatieteellisen alan tutkintoon kuuluvassa sosiaalityön koulutuksessa, proviisorin tutkinnossa sekä psykologian maisterin tutkinnossa opintoihin kuuluu pakollinen harjoittelu.

Perusopinnoilla ja aineopinnoilla on 9 §:n 2 momentissa tarkoitettavat vähimmäislaajuudet. Syventävien opintojen laajuus on vähintään 60 opintopistettä. Tutkinnon pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden taikka koulutusohjelman syventäviin opintoihin sisältyy vähintään 20 ja enintään 40 opintopisteen laajuinen opinnäyte.

16 §

Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaminen

Tutkintoa varten opiskelijan on suoritettava vähintään pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden syventävät opinnot taikka koulutusohjelman syventävät opinnot sekä tutkintoon mahdollisesti kuuluva yliopiston valvoma harjoittelu. Opiskelijan on suoritettava myös riittävät sivuaineopinnot, jollei niitä ole suoritettu alempaan korkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa.

Opiskelijan on osoitettava saavuttaneensa tutkinnolle, opinnoille ja opinnäytteelle asetetut tavoitteet sekä 6 §:ssä tarkoitettua kielitaidon. Opiskelijan on kirjoitettava kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä opinnäytteen alaan sekä suomen tai ruotsin kielen taitoa.

Opiskelijan ei tarvitse osoittaa suomen tai ruotsin kielen taitoa samalla kielellä suoritettavaa ylempää korkeakoulututkintoa varten annettavassa kypsyysnäytteessä, kun hän on osoittanut kielitaitonsa alemmaa korkeakoulututkintoa varten antamassaan kypsyysnäytteessä.

Kun opiskelijalta ei vaadita 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua kielitaitoa, yliopisto määrää kypsyysnäytteen kielestä erikseen.

17 §

Euroopan yhteisön lainsäädännön noudattaminen

Eläinlääketieteen, hammaslääketieteen ja lääketieteen lisensiaatin tutkintoihin, proviisorin tutkintoon sekä arkkitehdin tutkintoon johtavaa koulutusta sekä niiden pohjana olevaa alempaan korkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta järjestettäessä on noudatettava seuraavaa koulutuksen vähimmäistasoa koskevaa Euroopan yhteisön lainsäädäntöä:

1) hammaslääkärintointia koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta

yhteensovittamisesta annettu neuvoston direktiivi 78/687/ETY;

2) eläinlääkärin toimintaa koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu neuvoston direktiivi 78/1027/ETY;

3) tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta arkkitehtuurin alalla sekä toimenpiteistä sijoittautumisoikeuden ja palveluiden tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi annettu neuvoston direktiivi 85/384/ETY;

4) tiettyä farmasian alan toimintaa koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu neuvoston direktiivi 85/432/ETY; sekä

5) lääkäreiden vapaan liikkuvuuden sekä heidän tutkintotodistustensa, todistustensa ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojensa vastavuoroisen tunnustamisen helpottamisesta annettu neuvoston direktiivi 93/16/ETY.

4 luku

Opettajankoulutusta koskevat säännökset

18 §

Opettajankoulutuksen tavoitteet

Yliopistoissa järjestettävän opettajankoulutuksen erityisenä tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiudet itsenäiseen toimintaan opettajana, ohjaajana ja kasvattajana.

19 §

Opettajankoulutuksen opinnot

Opettajankoulutuksen opintoja ovat:

- 1) varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot;
- 2) perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot, jotka antavat ammatillisia valmiuksia perusopetuslain (628/1998) 11§:n mukaan perusopetuksen oppimäärään kuuluvien kaikille yhteisten aineiden opettamiseen;
- 3) erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot;
- 4) oppilaanohjauksen ja opinto-ohjauksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot;
- 5) opettajan pedagogiset opinnot, jotka ovat didaktisesti painottuneita ja ohjattua harjoittelua sisältäviä kasvatustieteellisiä opintoja ja jotka voivat suuntautua erityisesti perusopetuksen, lukion, ammatillisen koulutuksen tai aikuiskoulutuksen tehtäviin; sekä
- 6) aineenopettajan koulutukseen kuuluvat opetettavan aineen opinnot, jotka ovat perusopetuksen, lukion tai muun koulutuksen opetukseen kuuluvan oppiaineen hallintaa edistäviä opintoja.

Edellä 1 momentin 1-5 kohdissa tarkoitettujen opintojen on oltava vähintään 60 opintopisteen laajuisia opintoja, joita järjestävät ne yliopistot, joilla on kasvatustieteellisen alan koulutusvastuu. Mainitun momentin 5 kohdassa tarkoitettu harjoittelu suoritetaan harjoittelukoulussa, muussa yliopiston hyväksymässä oppilaitoksessa tai muulla yliopiston hyväksymällä tavalla.

Edellä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja aineenopettajan koulutukseen kuuluvia opetettavan aineen opintoja ovat ylemmän korkeakoulututkinnon pääaineessa tai siihen rinnastettavassa kokonaisuudessa perus-, aine- ja syventävät opinnot sekä muussa oppiaineessa tai siihen rinnastettavassa kokonaisuudessa perus- ja aineopinnot.

20 §

Opettajankoulutuksen rakenne

Kasvatustieteen maisterin tutkintoon johtavaan koulutukseen voi sisältyä 19 §:n 1 momentissa tarkoitettu luokanopettajakoulutus, erityisopettajan koulutus ja opinto-ohjaajan koulutus. Osa näihin koulutuksiin kuuluvista opinnoista voidaan suorittaa kandidaatin tutkintoon johtavassa koulutuksessa, joka on maisterin tutkinnon pohjana. Kasvatustieteen kandidaatin tutkintoon johtavaan koulutukseen voi sisältyä lastentarhanopettajan koulutus.

Lastentarhanopettajan koulutukseen kuuluu

19 §:n 1 momentissa tarkoitettujen varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot, luokanopettajan koulutukseen perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot, erityisopettajan koulutukseen erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot

ja opinto-ohjaajan koulutukseen oppilaanohjauksen ja opinto-ohjauksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot. Samassa momentissa tarkoitettujen opettajan pedagogiset opinnot kuuluvat kaikkiin edellä lueteltuihin koulutuksiin lastentarhanopettajan koulutusta lukuun ottamatta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja opettajankoulutuksen opintoja voidaan sisällyttää kasvatustieteen kandidaatin ja maisterin tutkintojen lisäksi muuhun soveltuvaan alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon tai niitä voidaan suorittaa myös erillisinä tutkinnon suorittamisen jälkeen.

Ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen voi sisältyä aineenopettajan koulutus, johon kuuluvat 19 §:n 1 momentissa tarkoitettujen yhden tai kahden opetettavan aineen opinnot sekä opettajan pedagogiset opinnot. Opintoja voidaan suorittaa sekä tutkintoon kuuluvina että erillisinä. Osa aineenopettajan koulutukseen kuuluvista opinnoista voidaan suorittaa alempaan korkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa, joka on ylempään korkeakoulututkinnon pohjana.

5 luku

Tieteellinen ja taiteellinen jatkokoulutus

21 §

Tieteellisen ja taiteellisen jatkokoulutuksen tavoitteet

Jatkokoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija:

- 1) perehtyy syvästi omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen sekä saavuttaa valmiudet tutkimusalaansa piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa;
- 2) perehtyy hyvin oman alansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin; sekä
- 3) saavuttaa sellaisen yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen.

Taideteollisella alalla jatkokoulutuksen tavoitteena voi olla 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden lisäksi myös, että opiskelija saavuttaa valmiudet luoda itsenäisesti taiteellisen toteuttamisen menetelmiä tai korkeat taiteelliset vaatimukset täyttäviä tuotteita tai suoritteita.

Kuvataidealalla, musiikin alalla sekä teatteri- ja tanssialalla jatkokoulutuksen tavoitteena voi olla 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden ohella tai sijasta, että opiskelija saavuttaa valmiudet luoda itsenäisesti taiteellisen toteuttamisen menetelmiä tai korkeat taiteelliset vaatimukset täyttäviä tuotteita tai suoritteita.

22 §

Tohtorin tutkinnon suorittaminen

Tohtorin tutkinnon suorittamiseksi jatkokoulutukseen otetun opiskelijan tulee:

- 1) suorittaa jatkokoulutuksen opinnot;
- 2) osoittaa tutkimusalallaan itsenäistä ja kriittistä ajattelua; sekä
- 3) laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti.

Kuvataidealalla, musiikin alalla, taideteollisella alalla ja teatteri- ja tanssialalla jatkokoulutukseen otettu opiskelija voi väitöskirjan laatimisen sijaan antaa yliopiston määräämät julkiset opin- ja taidonnäytteet.

Väitöskirjaksi voidaan hyväksyä myös yliopiston riittäväksi katsoma määrä samaa ongelmakokonaisuutta käsitteleviä tieteellisiä julkaisuja tai julkaistaviksi hyväksytyjä käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenveto taikka muu vastaavat tieteelliset kriteerit täyttävä työ. Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa.

23 §

Lisensiaatin tutkinnon suorittaminen

Jatkokoulutukseen otettu opiskelija voi suorittaa lisensiaatin tutkinnon, kun hän on suorittanut yliopiston määräämän osan jatkokoulutukseen kuuluvista opinnoista ja tutkintoon mahdollisesti sisältyvän erikoistumiskoulutuksen.

Lisensiaatin tutkintoon kuuluu osana lisensiaatintutkimus, jossa opiskelija osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Musiikin alalla ja teatteri- ja tanssialalla lisensiaatin tutkintoon voi kuulua lisensiaatintutkimuksen sijasta myös julkiset opin- ja taidonnäytteet.

Lisensiaatintutkimukseksi voidaan hyväksyä myös yliopiston riittäväksi katsoma määrä samaa ongelmakokonaisuutta käsitteleviä tieteellisiä julkaisuja tai julkaistaviksi hyväksytyjä käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenveto taikka muu vastaavat tieteelliset kriteerit täyttävä työ. Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa.

24 §

Lisensiaatin tutkintoon sisältyvä erikoistumiskoulutus

Jatkokoulutuksessa suoritettavaan lisensiaatin tutkintoon voi sisältyä erikoistumiskoulutus. Tällöin tutkintoon kuuluu järjestelmällinen teoreettinen ja käytännöllinen syventyminen erikoisalaan, lisensiaatintutkimus omalta erikoisalalta ja erikoisalan ohjattu työkokemus. Lisensiaatin tutkintoon sisältyvän erikoistumiskoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy hyvin omaan erikoisalaansa ja saavuttaa kyvyn toimia itsenäisesti omalla erikoisalallaan.

6 luku

Erinäiset säännökset

25 §

Opintojen hyväksilukeminen

Opiskelija saa tutkintoa suorittaessaan yliopiston päätöksen mukaan lukea hyväkseen muussa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa taikka muussa oppilaitoksessa suorittamiaan opintoja sekä korvata tutkintoon kuuluvia opintoja muilla samantasoisilla opinnoilla. Opiskelija saa yliopiston päätöksen mukaan lukea hyväkseen sekä korvata tutkintoon kuuluvia opintoja myös muulla tavoin osoitetulla osaamisella.

26 §

Todistukset

Yliopisto antaa opiskelijalle hänen suorittamastaan alemmasta ja ylemmästä korkeakoulututkinnosta tutkintotodistuksen, josta tulee käydä ilmi:

- 1) tutkintonimike ja koulutusala;
- 2) tutkinnon pääaine tai siihen rinnastettava kokonaisuus taikka koulutusohjelma;

3) tutkintoon mahdollisesti sisältyvä erikoistumiskoulutus ja sen erikoisala;

4) tutkinnon keskeinen sisältö; sekä

5) opiskelijan osoittama kielitaito; kielitaitoa merkittäessä on otettava huomioon suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa annetun valtioneuvoston asetuksen (481/2003) 19 §.

Yliopiston jatkokoulutuksena suoritetusta tutkinnosta antamaan todistukseen sovelletaan, mitä 1 momentin 1-4 kohdassa säädetään.

Yliopisto antaa pyynnöstä opiskelijalle todistuksen tämän suorittamista opinnoista myös opiskelun kestäessä.

Yliopisto antaa henkilölle, joka on suorittanut yliopistossa tutkinnon tai opintoja, tutkintotodistukseen tai todistukseen erityisesti kansainväliseen käyttöön tarkoitetun liitteen. Liitteessä annetaan riittävät tiedot yliopistosta samoin kuin tutkintotodistuksessa tai todistuksessa tarkoitetuista opinnoista ja opintosuorituksista sekä niiden tasosta ja asemasta koulutusjärjestelmässä.

Yliopisto, jossa voidaan suorittaa 19 §:ssä tarkoitettuihin opettajankoulutuksen opintoihin kuuluva opintosuoritus, voi hakemuksesta antaa todistuksen siitä, että hakija on

muulla tavalla kuin säädettyihin kelpoisuusvaatimuksiin kuuluvilla opinnoilla osoittanut hankkineensa opintosuoritusta vastaavat tiedot ja taidot. Tarvittaessa yliopisto voi asettaa todistuksen antamisen ehdoksi, että hakija suorittaa täydentäviä opintoja.

27 §

Oppiarvot

Yliopisto voi oikeuttaa:

1) kauppatieteiden maisterin tutkinnon suorittaneen käyttämään ekonomin arvoa;

2) maatalous- ja metsätieteiden maisterin tutkinnon suorittaneen käyttämään agronomin tai metsänhoitajan arvoa;

3) kumotun kuvataidealan alemmasta ja ylemmästä korkeakoulututkinnosta annetun asetuksen (367/1993) mukaisen kuvataiteen tutkinnon suorittaneen käyttämään kuvataiteen kandidaatin arvoa ja mainitun asetuksen mukaisen Kuvataideakatemian loppututkinnon suorittaneen käyttämään kuvataiteen maisterin arvoa; sekä

4) aikaisemmin voimassa olleiden säännösten ja määräysten mukaisen kandidaatti -nimisen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneen käyttämään maisterin arvoa.

28 §

Koulutuksen ja tutkintojen kehittäminen

Yliopiston tehtävänä on jatkuvasti arvioida ja kehittää tutkintoja, tutkintoihin kuuluvia opintoja sekä opetusta. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota tutkintojen, opetuksen, opintojen ohjauksen ja opiskelun laatuun, yhteiskunnan koulutustarpeisiin, tutkintojen ja opintojen kansalliseen ja kansainväliseen vastaavuuteen sekä koulutuksen tuloksellisuuteen.

7 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

29 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2005.

Tällä asetuksella kumotaan seuraavat asetukset niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen:

- 1) eläinlääketieteellisistä tutkinnoista 21 päivänä huhtikuuta 1978 annettu asetus (298/1978);
- 2) farmasian tutkinnoista 30 päivänä maaliskuuta 1994 annettu asetus (246/1994);
- 3) filosofian tohtorin tutkinnosta 25 päivänä lokakuuta 1991 annettu asetus (1279/1991);
- 4) hammaslääketieteellisistä tutkinnoista 26 päivänä maaliskuuta 1976 annettu asetus (290/1976)
- 5) humanistisista ja luonnontieteellisistä tutkinnoista 18 päivänä maaliskuuta 1994 annettu asetus (221/1994);
- 6) kasvatustieteellisen alan tutkinnoista ja opettajankoulutuksesta 21 päivänä huhtikuuta 1995 annettu asetus (576/1995);
- 7) kauppatieteellisistä tutkinnoista 31 päivänä tammikuuta 1995 annettu asetus (139/1995);
- 8) Kuvataideakatemian tutkinnoista 25 päivänä huhtikuuta 1997 annettu asetus (381/1997);
- 9) liikuntatieteellisistä tutkinnoista 22 päivänä huhtikuuta 1994 annettu asetus (327/1994);
- 10) lääketieteellisistä tutkinnoista 26 päivänä syyskuuta 1975 annettu asetus (762/1975);
- 11) maatalous-metsätieteellisistä tutkinnoista 17 päivänä helmikuuta 1995 annettu asetus (214/1995);
- 12) oikeustieteellisistä tutkinnoista 12 päivänä helmikuuta 1996 annettu asetus (86/1996);
- 13) psykologian tutkinnoista 3 päivänä toukokuuta 1996 annettu asetus (318/1996);
- 14) Sibelius-Akatemian tutkinnoista 3 päivänä helmikuuta 1995 annettu asetus (148/1995);
- 15) taideteollisen alan yliopistollisista tutkinnoista 3 päivänä kesäkuuta 1994 annettu asetus (440/1994);
- 16) teatteri- ja tanssialan yliopistollisista tutkinnoista 17 päivänä helmikuuta 1995 annettu asetus (216/1995);
- 17) teknistieteellisistä tutkinnoista 17 päivänä helmikuuta 1995 annettu asetus (215/1995);
- 18) teologisista tutkinnoista 7 päivänä huhtikuuta 1995 annettu asetus (517/1995);
- 19) terveystieteiden tutkinnoista 19 päivänä kesäkuuta 1997 annettu asetus (628/1997); sekä
- 20) yhteiskuntatieteellisistä tutkinnoista 30 päivänä maaliskuuta 1994 annettu asetus (245/1994).

Edellä 2 momentissa kumottavista asetuksista sovelletaan kuitenkin edelleen seuraavia lainkohtia:

- 1) farmasian tutkinnoista annetun asetuksen 5 a § ja 14 a §;
- 2) humanistisista ja luonnontieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen liite ja 14 a §;
- 3) kasvatustieteellisen alan tutkinnoista ja opettajankoulutuksesta annetun asetuksen liite;
- 4) Kuvataideakatemian tutkinnoista annetun asetuksen 3 §;
- 5) psykologian tutkinnoista annetun asetuksen 14 §;
- 6) Sibelius-Akatemian tutkinnoista annetun asetuksen 3 §;
- 7) taideteollisen alan yliopistollisista tutkinnoista annetun asetuksen 5 ja 6 §;
- 8) teknistieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen 5 §;
- 9) terveystieteiden tutkinnoista annetun asetuksen 10 §;
- 10) yhteiskuntatieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen liite sekä 4a siltä osin kuin se koskee sosiaalityön koulutuksen koulutusvastuita ja 14 a §.

30 §

Opiskelijoiden asema

Opiskelijalla, joka tämän asetuksen voimaan tullessa opiskelee 29 §:ssä kumottujen asetusten mukaista tutkintoa varten, on yliopistolain muuttamisesta annetun lain (715/2004) siirtymäsäännösten mukaisesti oikeus siirtyä opiskelemaan tämän asetuksen mukaan taikka jatkaa opintojaan kumottujen asetusten mukaan.

Opiskelija voi lukea hyväkseen kumottujen asetusten mukaisiin opintoihin sisältyneet opintosuorituksensa tämän asetuksen mukaista tutkintoa varten yliopiston määräämällä tavalla.

31 §

Oikeustieteellisen alan tutkintonimikkeitä koskeva siirtymäsäännös

Mitä laissa tai muussa asetuksessa säädetään oikeustieteen kandidaatista, tarkoittaa tämän asetuksen tultua voimaan myös oikeustieteen maisteria.

32 §

Lääketieteen ja hammaslääketieteen kandidaatin arvo

Lääketieteellisen alan opiskelijalle voidaan myöntää edelleen lääketieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen 17 §:n 3 momentin mukainen lääketieteen kandidaatin arvo, jos kaikki yliopistot, joilla on lääketieteellisen alan koulutusvastuu, järjestävät lääketieteen lisensiaatin tutkintoon johtavan koulutuksen ilman koulutukseen kuuluvaa alempaa korkeakoulututkintoa.

Hammaslääketieteellisen alan opiskelijalle voidaan myöntää edelleen hammaslääketieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen 17 §:n 4 momentin mukainen hammaslääketieteen kandidaatin arvo, jos kaikki yliopistot, joilla on hammaslääketieteellisen alan koulutusvastuu, järjestävät hammaslääketieteen lisensiaatin tutkintoon johtavan koulutuksen ilman koulutukseen kuuluvaa alempaa korkeakoulututkintoa.

Helsingissä 19 päivänä elokuuta 2004

Opetusministeri Tuula Haatainen

Johtaja Markku Mattila

Liite 2**Ohjeet esitarkastajan ja vastaväittäjän lausunnoksi**

Väitöskirjan esitarkastuksen tarkoituksena on varmistaa, että väitöskirjaksi aiottu käsikirjoitus ennen painatusluvan myöntämistä täyttää tieteelliset ja muodolliset vaatimukset ja että väitöskirjatyön tieteellinen taso on riittävä. Esitarkastus on myös vaihe, jossa tiedekunta ja sen määräämät esitarkastajat voivat vaikuttaa väitöskirjan tasoon tai esittää sen hylkäämistä. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että esitarkastus tehdään huolellisesti ja että kirjoittajalta vaaditaan kaikki tarpeelliset korjaukset ja mahdolliset lisä- ja kontrollitutkimukset ennen lausunnon kirjoittamista. **Lausunto ei saa olla varauksellinen, vaan joko puoltava tai hylkäävä**, eikä sitä tule antaa keskeneräisestä tai

muodollisesti vajavaisesta tutkimuksesta. Lausunto tulee antaa **kahden kuukauden kuluessa** siitä ajankohdasta kun tiedekuntaneuvosto on määrännyt esitarkastajat.

Esitarkastajan lausunnossa tulisi kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin

1. Väitöskirjan yleinen luonne

Lyhyt luonnehdinta väitöskirjan tieteellisestä sisällöstä ja sen tieteellisestä tasosta

Väitöskirjan tulee osoittaa tekijän kykyä oman tutkimusalueen piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja syvällistä perehtyneisyyttä omaan tutkimusalaan, siihen liittyviin tieteenaloihin ja yleiseen tieteenteoriaan sekä kykyä itsenäisesti luoda uutta tietoa.

2. Aihe ja kysymyksenasettelu

- - tutkimusaiheen originaalisuus ja tieteellinen painoarvo
- - *mitä tiedetään tutkimusaiheesta ja mikä on nykykäsitys*
- - *mitä uutta tutkimus tuo olemassa olevaan tietoon*
- - onko aihe ao. alalla keskeinen ja ajankohtainen
- - onko kysymyksenasettelu mielekäs ja tieteellisesti relevantti

3. Aineisto ja menetelmät

- - mikä on ollut väittelijän *itsenäinen osuus työn suunnittelussa*, aineiston keruussa, esihavaintojen teossa ja niiden jatkokäsittelyssä
- - onko aineiston keruu tapahtunut tieteellisesti pätevällä tavalla
- - soveltuuko aineisto tutkimusongelmien selvittämiseen
- - ovatko menetelmät relevantteja aineistoon ja *tutkimusongelmaan* nähden.
- - onko työssä kehitetty uusia menetelmiä

4. Tulokset ja johtopäätökset

- - arvio tehtyjen havaintojen luotettavuudesta ja tieteellisestä merkityksestä
- - onko kyseessä jo muualla tehtyjen havaintojen varmistaminen, vai sisältykö

tuloksiin uusia havaintoja ja mikä on niiden tieteellinen merkitys

- - ovatko tulosten perusteella tehdyt johtopäätökset oikeutettuja
- - onko tulosten tilastollinen käsittely sekä tulosten esitystapa asianmukainen ja ovatko käytetyt tilastolliset ja *muut* menetelmät ongelmaan ja aineistoon soveltuvia

5. Kirjoituksen jäsentely ja esitystapa

- - arvio väitöskirjan kokoonpanosta, jaottelusta, laajuudesta ja väliotsikoinnista
- - arvio tieteellisen esityksen tyylistä sekä kieli- ja painoasusta

6. Kirjallisuuskatsaus

- - onko kirjallisuuskatsaus laajuudeltaan ja sisällöltään asiallinen
- - ovatko kirjallisuusviitteet ajankohtaisia ja kattavia
- - väittelijän perehtyneisyys alan kirjallisuuteen ja *kyky pelkistää sen keskeiset havainnot*
- - hallitseeko väittelijä aihepiirin kirjallisuuden kriittisellä tavalla ja *osaako hän kytkeä oman tutkimuksensa olemassa olevaan tietoon*

7. Pohdintaosassa osoitettu kypsyy

- - pohdintaosan asiallisuus, kriittisyys ja selkeys
- - ovatko tehdyt johtopäätökset asiallisessa suhteessa kysymyksenasetteluun,

väitöskirjatyön tuloksiin ja *niiden tieteellisen ja käytännön merkitykseen sekä alan aikaisempaan tietoon*

- - arvioidaan sitä, onko väittelijä kyennyt liittämään omat tuloksensa olemassa

olevaan tietouteen ja edelleen kehittämään tältä pohjalta uusia tutkimuskohteita

- - pyritään muodostamaan käsitys väittelijän tutkijankypsyydestä ja *kyvystä synteesiin tutkimusaiheessaan*

8. Yhteenveto

On toivottavaa, että esitarkastajan lausunto päättyy lyhyeen yhteenvetoon, johon tulee sisältyä

- - lyhyt kuvaus tutkimuksen luonteesta
- - *kuvaus tutkijan omasta osuudesta*
- - tärkeimmät tulokset ja suurimmat ansiot
- - käsikirjoituksen laatu
- - todetut puutteet ja mahdollisuudet niiden korjaamiseksi
- - painatuskelpoisuutta koskeva kannanotto
- -

Vähäisistä puutteista ja virheistä esitarkastaja voi neuvotella väittelijän kanssa ja sopia niiden korjaustavasta. Jos väitöskirjakäsikirjoituksen tieteellinen taso on riittämätön tai todetut muodolliset ja sisällölliset puutteet ovat huomattavia ja koskevat oleellisia kohtia väitöskirjassa (esim. menetelmien luotettavuus) tulee esitarkastajan toimittaa lausuntonsa tiedekuntaan painatuslupaa

painatuslupaa puoltamatta, jolloin tiedekunta päättää jatkotoimenpiteistä. Väittelijälle on myös varattava mahdollisuus vastineen antamiseen esitarkastajien lausunnoista.

II OHJEITA VIRALLISEN VASTAVÄITÄJÄN LAUSUNNOKSI

Väitöstilaisuudessa vastaväittäjän tulee noudattaa tiedekunnalta saatavaa erityistä ohjetta, jossa kuvataan väitöstilaisuuden muodollisuudet

Tiedekunta ei rajaa mitenkään niitä asioita, joihin vastaväittäjä voi tai saa kiinnittää huomiota väitöstilaisuudessa tai lausunnossaan.

Mikäli väitöstilaisuudessa esiintyy ylimääräisiä vastaväittäjiä, puheenvuorojen keskeinen sisältö tulee kirjata lausuntoon.

Vastaväittäjän lausunto koostuu sekä väitöskirjan käsikirjoituksen tarkastelusta sekä väitöstilaisuuden arvioinnista. Vastaväittäjän lausunto on väitöskirjan tieteellisen arvon lopullinen luonnehdinta.

Vastaväittäjän tulee väitöskirjaa arvioidessaan kiinnittää huomiota seikkoihin, jotka on mainittu ohjeissa esitarkastajan lausunnoksi (kohdat 1-8).

Vastaväittäjän kirjallisen lausunnon tulee sisältää arviointi väitöskirjan tieteellisestä merkityksestä, lyhyt kuvaus ja arvostelu julkisesta tarkastuksesta ja tarkastustilaisuudessa käytetyistä muiden läsnäolijoiden puheenvuoroista.

On toivottavaa, että vastaväittäjän lausunto päättyy erilliseen yhteenvetoon.

Siinä on syytä selvästi mainita

- - onko väitöskirjan tieteellinen taso riittävä
- - onko tarkastetun tutkimuksen aihe ollut oma tai omaperäinen
- - onko kysymyksessä aikaisemmin tehtyjen, mutta hajanaisten ja epävarmojen

havaintojen täydentäminen vai tuodaanko siinä oleellisesti uutta asianomaisten

tieteen alan piiriin

- - onko käsittely ollut tieteellisen menetelmän kannalta ja muodoltaan omintakeinen ja täysipainoinen

Erityisesti on mainittava, jos kysymyksessä on ao. tutkimusalan piirissä keskeisen tärkeistä ja huomattavaa kansainvälistä merkitystä omaavista havainnoista.

Jos vastaväittäjän lausunto on hylkäävä tai jos tiedekunnan joku jäsen vaatii väitöskirjan hylkäämistä joko vastaväittäjän muistutusten nojalla tai muilla perusteilla, jotka on esitettävä kirjallisesti, on väittelijälle varattava tilaisuus tiedekunnan määräämässä ajassa kirjallisen vastineen antamiseen.

Vastaväittäjän tulee antaa lausunto **kuukauden** kuluessa väitöksestä.

III VÄITÖSKIRJATYÖN ARVOSTELU

*Tiedekuntaneuvosto arvostelee väitöskirjan vastaväittäjän ja esitarkastajien lausuntojen perusteella. Käytössä on kolme arvosanaa: **hylätty**, **hyväksytty**, **kunniamaininnalla hyväksytty**. Viimeksi mainittu arvosana annetaan vain erityisen korkeatasoisesta väitöskirjasta, noin 10 %:lle kaikista tiedekunnan hyväksymistä väitöskirjoista. Tiedekuntaneuvosto voi tutkijankoulutustoimikunnan esityksestä hyväksyä väitöskirjan arvosanalla kunniamaininnalla hyväksytty, mikäli ainakin kaksi kolmesta (esitarkastajat ja vastaväittäjä) esittää tätä arvosanaa. Kunniamaininnalla hyväksytty -arvosana edellyttää, että väitöskirja kuuluu alallaan parhaaseen 10 %:iin, tuloksilla on kansainvälistä merkitystä ja että tehdyt havainnot ja johtopäätökset ovat uusia ja selvästi muuttavat aikaisempia käsityksiä tai kliinistä käytäntöä. Mikäli lausunnon antaja ehdottaa arvosanaa kunniamaininnalla hyväksytty, tulee hänen lausuntonsa loppuun liittää lyhyt yhteenveto niistä ansioista, joiden perusteella hän pitää väitöskirjaa kunniamaininnan arvoisena*

*Lisäksi tiedekuntaneuvosto voi myöntää vuosittain 1-2 **erinomaisen väitöskirjan** -palkintoa. Palkinto voidaan myöntää ainoastaan poikkeuksellisen korkeatasoisille väitöskirjoille.*

Tutkijankoulutustoimikunta valmistelee esitykset erinomaisen väitöskirjan -palkinnon saajista esitarkastajien ja vastaväittäjän lausuntojen perusteella sekä muilla harkitsemillaan tavoilla.

OHJEITA VÄITÖSKIRJAN ESITARKASTAJILLE JA VASTAVÄITÄJÄLLE VÄITÖSKIRJAN TIETEELLISEN TASON ARVIOIMISEKSI

Seuraava ohjeisto on laadittu esitarkastajille ja vastaväittäjälle helpottamaan lausunnon antamista ja yhtenäistämään arviointia.

A KYSYMYKSENASETTELU JA TUTKIMUSSUUNNITELMA

1= Selvä kysymyksenasettelu puuttuu tai sillä ei ole tieteellistä relevanttia. Tutkimusasetelma on väärin suunniteltu niin, ettei se pysty vastaamaan annettuihin kysymyksiin.

2= Kysymyksenasettelu ei ole syntynyt tieteellisen pohdinnan tai kriittisen valintaprosessin tuloksen. Tavanomainen esimerkki on tilanne, jolloin tutkijan käyttöön on jokseenkin sattumanvaraisesti tarjoutunut toisaalta jokin määrittäminen tai toisaalta esim. laajahko potilasaineisto; tällöin tutkimus suoritetaan ilman luovaa alkuperäisperustelua.

3= Tutkimus perustuu alkuperäisideaan, joka on looginen ja lääketieteellisesti mielekäs.

4= Tutkimuksen lähtökohta on kekseliäs ja perustuu hedelmälliseen luovaan ajatteluun.

5= Tutkimuksen lähtökohta on erityisen kekseliäs ja perustuu hedelmälliseen luovaan ajatteluun tai kumoaa rohkeasti tutkimusalalla aikaisemmin vallinneita käsityksiä.

B AINEISTO JA MENETELMÄT

1= Käytetyt menetelmät eivät sovellu tutkittavaan aineistoon tai antavat virheellisiä tai selvästi riittämättömiä vastauksia väitöskirjan kysymyksenasetteluun. Tutkimusaineisto on valikoitunut ja antaa harhaanjohtavan tuloksen.

2= Käytetyt menetelmät soveltuvat aiheena olevan ilmiön tutkimiseen. Menetelmien käyttämiseen ei kuitenkaan liity mitään oleellista omintakeisuutta. Tutkimusaineisto on suppea.

näihin toimiin hankkimaan apuhenkilöstön (tutkijakollega, laboratorioapulainen) suorittama aineiston keruu sillä edellytyksellä, että tutkija on menetelmiin syvästi perehtynyt, opettaa ne apuhenkilöstölle ja valvoo työn toteuttamista

1= Väittelijän oma työpanos tutkimusaineiston hankinnassa on ollut vähäinen tai olematon.

2= Väittelijä on itse vastannut osasta tutkimustulosten hankintaa, mutta muilta osin kääntynyt sopivia menetelmiä jo entuudestaan käyttävien tutkijoiden puoleen, jotka ovat huolehtineet aineiston keräämisestä.

3= Väittelijä on oman tutkimustoimintansa kautta hankkinut oleellisen osan tutkimustuloksista siltäkin tutkimuksen osalta, jossa muut tutkijat ovat avustaneet. Väittelijä on itse henkilökohtaisesti kuitenkin tutustunut jokaiseen tutkimusmenetelmään niin tarkoin, että käytännössä hallitsee ne.

4= Väittelijä on henkilökohtaisesti perehtynyt jokaiseen menetelmään ja ne on toteutettu hänen omasta toimestaan tai hänen henkilökohtaisesti ohjaamansa työn tuloksena.

5= Väittelijä on henkilökohtaisesti perehtynyt syvällisesti jokaiseen menetelmään ja niiden toimivuuteen ja ne on toteutettu hänen omasta toimestaan tai hänen henkilökohtaisesti ohjaamansa työn tuloksena.

D TUTKIMUSTULOKSET

1= Väitöskirjan tulokset ovat yhdensuuntaisia käsitysten kanssa, jotka jo aiemmin olivat vallalla, ja tuloksena on näiden näkemysten edelleen varmentaminen.

2= Väitöskirjan tulokset täydentävät ja täsmentävät sellaisia aikaisempia käsityksiä, jotka ovat epävarmoja ja/tai hajanaisia.

3= Väitöskirja tuo uusiksi luokiteltavia näkemyksiä tai tietoja tutkimusalaan.

4= Väitöskirjaan sisältyy tärkeitä ja merkittäviä havaintoja

5= Väitöskirjaan sisältyy keskeisen tärkeitä ja myös kansainvälisesti merkittäviä havaintoja.

E TUTKIMUSALAN TUNTEMUS

Väitöskirjan tutkimusalan tuntemus ilmenee paitsi väitöskirjatyön käsikirjoituksesta, lähinnä kirjallisuuskatsauksesta, mutta myös väitöstilaisuuden keskustelusta.

1= Väitöskirjan aihepiirissä on ratkaisevia puutteita tai oleellisia väärinkäsityksiä.

2= Väittelijän tiedot kattavat aihepiirin, mutta edustavat lähinnä passiivista kirjallisuustietoa.

3= Väittelijä hallitsee aihepiirin tiedon ja kirjallisuuden kriittisellä otteella, ja

3= Yleisesti käytössä olevaa menetelmää on oleellisella tavalla parannettu tai muunneltu, jonka seurauksena se soveltuu erityisen hyvin tehtyyn tutkimustyöhön.

4= Tutkimuksen yhteydessä on kehitetty uusi tutkimusmenetelmä.

5= Tutkimuksen yhteydessä on kehitetty uusi tutkimusmenetelmä, jota on ajatukseltaan tai toteutukseltaan pidettävä uutena aluevaltauksena.

C OMA TYÖPANOS

Omaksi työpanokseksi lasketaan tutkijan henkilökohtaisesti suorittama aineiston keruu (potilaan tutkimus, laboratoriokokeen tekeminen), mutta myös tutkijan näihin toimiin hankkiman apuhenkilöstön (tutkijakollega, laboratorioapulainen) suorittama

3= Väittelijä hallitsee aihepiirin tiedon ja kirjallisuuden kriittisellä otteella, ja on muodostanut johdonmukaisen kuvan aikaisempien julkaisujen sekä ansioista että heikkouksista.

4= Väittelijän tietämys käsiteltävästä aihepiiristä on niin laaja, että hän pystyy muuttamaan tai täydentämään vallalla olevia käsityksiä.

5= Väittelijän tietämys käsiteltävästä aihepiiristä on niin laaja, että hän oleellisella tavalla pystyy kumoamaan, muuttamaan ja huomattavalla tavalla täydentämään vallalla olevia käsityksiä.

F POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Väittelijän kyky kriittisesti tarkastella omia tutkimustuloksiaan aikaisemman tiedon valossa ilmenee sekä väittelijän tekstistä että väitöstilaisuudessa. pohdinnassa ja johtopäätöksissä ilmenee väittelijän kyky kriittiseen analyysiin, tieteelliseen rehellisyyteen ja akateemiseen oivaltamiseen.

1= Väitöskirjasta puuttuu yleispohdinta ja/tai johtopäätökset tai sellaiseksi nimetty kohta osoittautuu lähimmässä tarkastelussa pelkäsi yhteenvedo-osan tai kirjallisuuskatsauksen ylimääräiseksi toisinnoksi.

2= Yleispohdintaosa sisältää luettelomaisesti omia tutkimustuloksia ja aikaisempien julkaisujen vastaavia arvoja. Johtopäätökset eivät vastaa asetettuihin kysymyksiin.

3= Väittelijä vertailee kriittisesti omia tutkimuksiaan aiempaan kirjallisuuteen pohtien syitä eroavuuksiin, tunnistaen heikkouksia ja asioita niin omassa kuin aikaisemmissakin töissä. Johtopäätökset vastaavat tutkimustuloksia ja ovat tieteellisesti perusteltuja.

4= Väittelijä kykenee tekemään synteesin tutkimusongelman senhetkisestä tilasta väitöskirjatyön valossa. Johtopäätökset ovat kriittisesti laaditut.

5= Väittelijä kykenee tekemään luovan synteesin tutkimusongelman senhetkisestä tilasta väitöskirjatyön valossa ja viitoittamaan hedelmällisiä uria myöhemmille tutkimuksille. Johtopäätökset ovat kriittisesti laaditut.

Lääketieteellinen tiedekunta

PL 5000

90014 OULUN YLIOPISTO

Pyydämme esitarkastajia ja vastaväittäjiä täyttämään ja liittämään arvioinnin lausuntoonsa.

VÄITÖSKIRJATYÖN ARVIOINNIN YHTEENVETOTAULUKKO

Väittelijän nimi _____

YHTEENVETOTAULUKKO (ks. ohjeet)

2.....3.....4.....5 (paras)

A KYSYMYKSEN ASETTELU

B AINEISTO JA MENETELMÄT

C OMA TYÖPANOS

D TUTKIMUSTULOKSET

E TUTKIMUSALAN TUNTEMUS

F POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

ARVOSANA EHDOTUS

Kunniamaininnalla hyväksytty

Hyväksytty

Hylätty

Päiväys _____

Allekirjoitus _____

Nimen selvennys

Pyydetään palauttamaan täytettynä jatkokoulutustoimistoon esitarkastajan ja vastaväittäjän lausunnon mukana.

LIITE ESITARKASTAJIEN/VASTAVÄITÄJÄN LAUSUNTOON:

ESITYS VÄITÖSKIRJAN HYVÄKSYMISESTÄ KUNNIAMAININNALLA

Väittelijän nimi

Väitöskirjan nimi

Tiedekunnan määräysten mukaisesti väitöskirjoista on käytössä kolme arvolausetta:

kunniamaininnalla hyväksytty, hyväksytty ja hylätty. Vain poikkeuksellisen korkeatasoista väitöskirjoista annetaan arvolause kunniamaininnalla hyväksytty.

Esitän yllä olevan väitöskirjan arvolauseeksi kunniamaininnalla hyväksytty.

Perustelut kunniamaininnalle:

pvm

esitarkastajan/vastaväittäjän allekirjoitus

LIITE VÄITÖSKIRJATYÖN ESITARKASTAJAN LAUSUNTOON

Väitöskirjatyön esitarkastajaa pyydetään vapaamuotoisen kirjallisen lausuntonsa lisäksi vastaamaan tämän lomakkeen kysymyksiin ja liittämään lomake lausuntoonsa. Perustelut vastauksiin esitetään tarvittaessa varsinaisessa lausunnossa.

Esitarkastuslausunnon antaja _____

Väitöskirjatyön tekijä _____

Väitöskirjatyön nimi _____

1. Väittelijä on esittänyt oman osuutensa yhteistyöjulkaisujen toteuttamisessa ja hänen henkilökohtainen osuutensa on:

riittävä

riittämätön

ei yhteistyöjulkaisuja (monografia)

1. Väittelijä on selvittänyt, onko joitakin osatöitä jo käytetty tai tullaanko niitä käyttämään toisten tutkijoiden väitöskirjatöissä. Tällaisia osatöitä ovat: _____

Niitä on käytetty/tullaan käyttämään seuraavassa/seuraavissa väitöskirjassa/
väitöskirjoissa

Osatöiden käyttö on tarkastettavan väitöskirjatyön kannalta :

hyväksyttävä

ei hyväksyttävää

ei yhteistyöjulkaisuja (monografia)

1. Väittelijä on tehnyt väitöskirjatyön kaikki vaatimani muutokset ja olen nähnyt lopullisen korjatun version ja hyväksynyt sen:

kyllä

ei

1. Ehdotan painatusluvan myöntämistä varauksetta

kyllä

ei

Päiväys _____ / _____ / _____

Esitarkastajan allekirjoitus

Pyydetään palauttamaan esitarkastuslausunnon mukana.

Opintojaksojen kuvaukset